

MØTEINNKALLING

Utvalg: FORMANNSKAPET
Møtested: Kommunehuset
Møtedato: 08.03.2017 **Tid:** 09:00

Eventuelt forfall meldes til tlf.

Varamedlemmer møter etter nærmere avtale.

Innkalte:

Funksjon	Navn	Forfall	Møtt for
Leder	Monika Sande		
Medlem	André Kristoffersen		
Nestleder	Håkon André Nordberg Sæther		
Medlem	Linda Tove Tverrånes Moen		
Medlem	Gudbjørg Haukdal Navjord		

SAKSLISTE

Saksnr.	Arkivsaksnr.	Tittel
----------------	---------------------	---------------

REFERATER

DELEGERTE VEDTAK

3/17	17/148	GODKJENNING AV PROTOKOLL - FORMANNSKAPET
4/17	16/358	FINANSRAPPORTERING - RESULTAT OG RUTINER
5/17	17/41	EIERMELDING
6/17	16/1070	EIENDOMSSKATT PÅ KRAFTVERK 2017
7/17	17/146	BRUK AV DISPOSISJONSFOND TIL INVESTERING I FLYKTNINGEBOLIGER

8/17

17/149

Ofi §15

NYTT SELSKAP UNDER STIFTELSE - saken legges fram i møtet.

Beiarn kommune 02.03.2017

Monika Sande
Ordfører.

REFERERES FRA DOKUMENTJOURNAL

Dato: - Utvalg: FSK Formannskapet

Saksnr Løpenr	Regdato Navn Innhold	Avd/Sek/Sakb	Arkivkode
16/979-5 213/17	13.01.2017 Salten Regionråd REGIONRÅDETS ROLLE MØTEPROTOKOLL OG DISKUSJONSNOTAT	BK//OPN 026	
16/1070-8 473/17	31.01.2017 Finansdepartementet SPØRSMÅL NR.533 TIL SKRIFTLIG BESVARELSE FRA STORTINGSREP.KJELL-IDAR JUVIK OM VURDERING AV KAPITALSRENTEN FOR BUDSJETTÅRET 2017	BK//OPN 232	
16/852-3 548/17	06.02.2017 Olje og energidepartement LILLE GROTTÅGA KRAFTVERK I BEIARN KOMMUNE I NORDLAND - KLAGESAK	BK/TEK/TG S10	
16/839-4 697/17	14.02.2017 Ishavskraft RAPPORT KONSESJONSKRAFT PR. 31.01.2017	BK//OPN S04	
16/839-5 848/17	21.02.2017 Ishavskraft UKESRAPPORT UKE 8	BK//OPN S04	
17/6-9 821/17	28.02.2017 BOKS	BK/PN/BB C01	
16/1208-15 1015/17	01.03.2017 ENDRING AV SKOLESTRUKTUR - SAKSFRAMLEGG TIL DRIFTSUTVALGET 08.03.2017	BK/PN/TGO 034 A20	

Delegerte vedtak

Dato: - Utvalg: FSK Formannskapet

Arkivsak	Dato	Saksnr.	Avd/Sek/Saksb.	Arkivkode
	Navn Innhold			Resultat
17/86	21.02.2017	DS 1/17	BK/PN/AAE NAVN Hansen Frank Arild	
	Frank Arild Hansen TILSKUDD TIL KJØP AV MELKEKVOTE SØKER: FRANK HANSEN			

GODKJENNING AV PROTOKOLL - FORMANNSKAPET

Saksbehandler: Karin Nordland
Arkivsaksnr.: 17/148

Arkiv: 033

Saksnr.: Utvalg
3/17 Formannskapet

Møtedato
08.03.2017

FINANSRAPPORTERING – NYE RUTINER

Saksbehandler: Ole Petter Nybakk
Arkivsaksnr.: 16/358

Arkiv: 250

Saksnr.:	Utvalg	Møtedato
36/16	Beiarn Kommunestyre	22.06.2016
4/17	Formannskapet	08.03.2017

Rådmannens innstilling:

Beiarn kommunestyre tar ny rapporteringsrutine innen finansområdet til etterretning.

Saksutredning:

Beiarn kommune har viktige inntekter fra finansområdet. Siden 2004 har kommunen vært aktive innen finansforvaltning og etter salg av aksjer i Sjøfossen Energi AS i 2013 har kommunen en beholdning som grovt sett er dobbelt så stor som kommunens gjeld.

I henhold til kommunens reglement for finansforvaltning, skal rådmannen minst 2 ganger i året legge fram rapporter for formannskapet som viser status for finansforvaltningen. I tillegg skal rådmannen etter årets utgang legge frem en rapport som viser status og utvikling gjennom året.

Rådmannen ser at våre rapporteringsrutiner kan bli bedre og fremmer i denne saken forslag til ny måte å rapportere på.

Bakgrunn:

Finansreglementet tilsier at rapporteringen for aktiva og passiva skal inneholde en beskrivelse og vurdering av:

- Sammensetningen av aktiva og passiva
- Markedsverdi, samlet og fordelt på de ulike typer aktiva og passiva
- Løpetid på passiva - og plasseringer
- Vesentlige markedsendringer
- Avvik mellom faktisk forvaltning og kravene i finansreglementet
- Endringer i risikoeksponering
- Markedsrenter og egne rentebetingelser

Vurdering:

De rapportene som til nå har vært utarbeidet fyller ikke kravene i finansreglementet fullt ut.

Beiarn kommune har for tiden fire forvaltere som tar vare på våre plasserte penger og fire aktører som håndterer kommunens gjeld. Særlig rapporteringen av de plasserte midlene kan det være utfordrende å gi god oversikt over og forklaring til. Som det følger av vedlagte nye

rapportmal, har en av forvalterne, Nordea, utarbeidet et system som rådmannen vurderer som bedre enn det vi har hatt tidligere. Her er midlene fra alle forvalterne satt inn i et samlet system og det gis en oversikt som etter rådmannens syn står seg godt i forhold til finansreglementets krav.

Vedlegg:

Rapportering - Beiarn kommunes finansielle aktiva - porteføljeanalyse
Presentasjon av finansforvaltningen for 2016

Porteføljeanalyse

BEIARN KOMMUNE

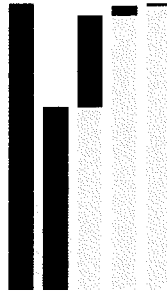
Januar 2017

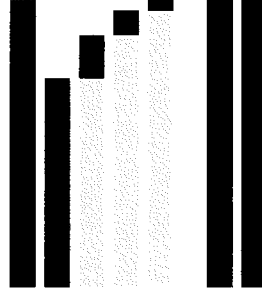
Nåværende portefølje: Overordnet aktivafordeling

Beholdning er vist pr. 23.01.2017
 Detaljert beholdningsoversikt i appendiks.

Aktivklasse	Andel av aktiver	Andel av portefølje	Verdi NOK
Totale aktiva	100,0%	100,0%	229 551 477
Obligasjoner	64,0%	64,0%	146 830 836
Aksjer	31,9%	31,9%	73 321 638
Kontant og valuta	3,4%	3,4%	7 861 404
Alternative Investeringer	0,7%	0,7%	1 537 600

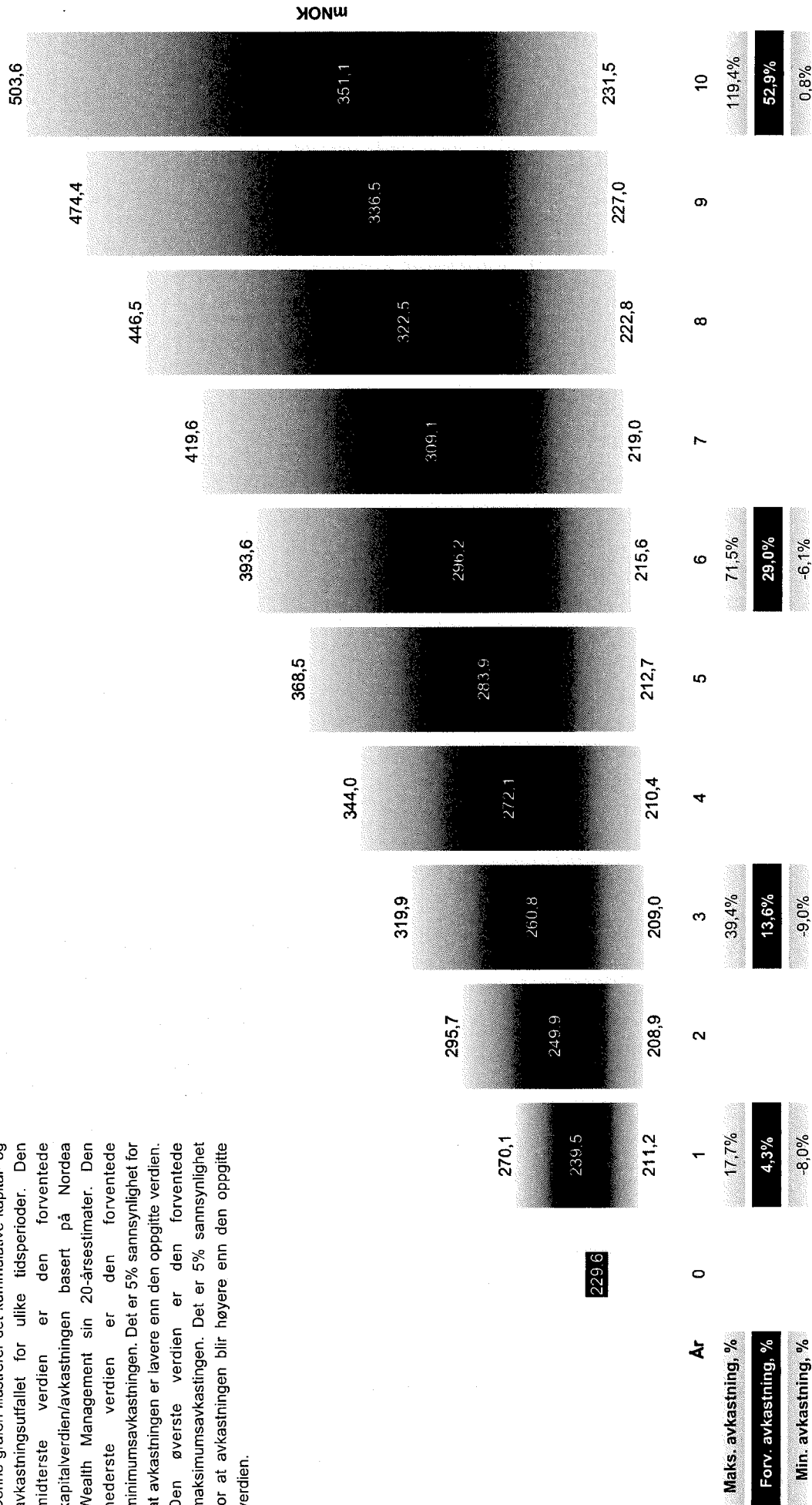
Aksjeregioner	Andel av aktivaklasse	Andel av portefølje	Obligasjonssegmenter	Andel av aktivaklasse	Andel av portefølje
Norge	32,9%	31,9%	IG-obligasjoner	100,0%	64,0%
Europa	31,0%	10,5%	HY-obligasjoner	72,8%	46,6%
USA	21,1%	9,9%	Norske statsobligasjoner	15,0%	9,6%
Asia ex. Japan	9,1%	6,7%	EM-obligasjoner	8,6%	5,5%
Japan	3,5%	2,9%		3,7%	2,3%
Latin-Amerika	1,2%	1,1%			
Øvrige	1,1%	0,4%			
Øst-Europa	0,2%	0,3%			
		0,0%			
Sektorer	100,0%	31,9%	Alternative Investeringer	100,0%	0,7%
Finans	30,5%	9,7%	Eiendom	100,0%	0,7%
Helsevern	10,6%	3,4%			
Energi	9,6%	3,1%			
IT	9,5%	3,0%			
Forbruksvarer	8,3%	2,6%			
Industri	8,2%	2,6%			
Telekom	7,5%	2,4%			
Konsumvarer	7,3%	2,3%			
Råvarer	5,1%	1,6%			
Forsyning	3,2%	1,0%			
Øvrige	0,2%	0,0%			

Nåværende portefølje: Avkastning/risiko-analyse

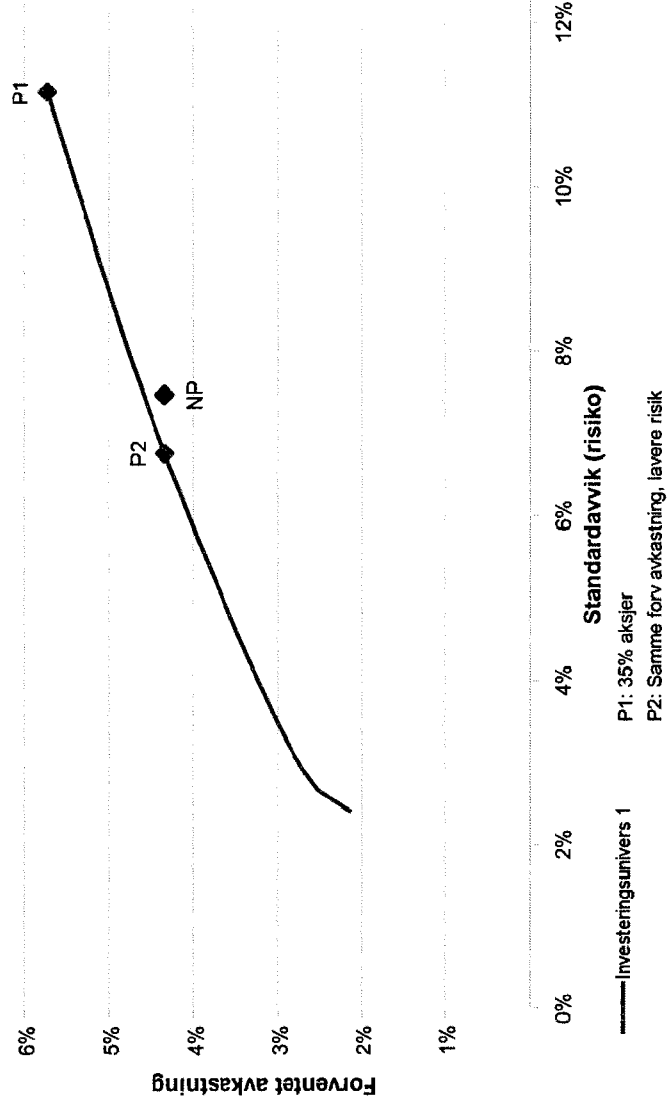
Kapital- og avkastningsutfall

Denne grafen illustrerer det kumulative kapital- og avkastningsutfallet for ulike tidsperioder. Den midterste verdien er den forventede kapitalverdien/avkastningen basert på Nordea Wealth Management sin 20-årsestimater. Den nederste verdien er den forventede minimumsavkastningen. Det er 5% sannsynlighet for at avkastningen er lavere enn den oppgitte verdien. Den øverste verdien er den forventede maksimumsavkastningen. Det er 5% sannsynlighet for at avkastningen blir høyere enn den oppgitte verdien.

For ytterligere informasjon se appendiks

Anbefalt portefølje: Effisiente rand

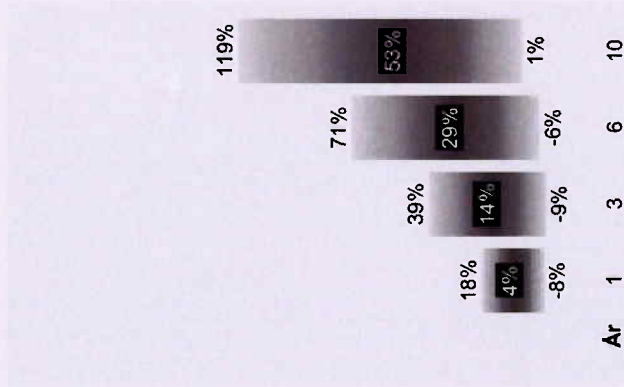
Beskrivelse av grafen og investeringsuniverset i appendiks.

Aktivklasser og begrensninger	Uni 1
Aksje-benchmark 1	0-35%
Statsobligasjoner, Norge, 3 år	0-100%
IG-obligasjoner, Europa	0-100%
IG-obligasjoner, USA	0-100%
HY-obligasjoner, Global	0-100%
REITs, Global	1%

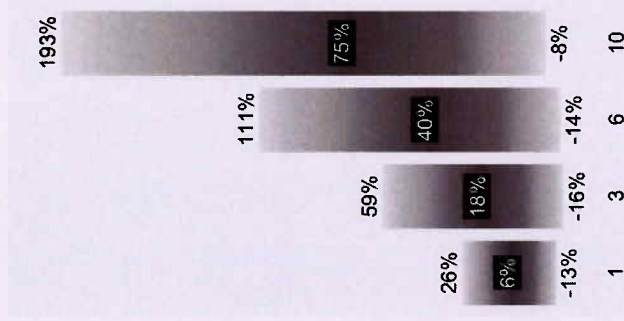
Aktivfordeling	NP	P1	P2
Aksjer	32%	35%	28%
Norge	11%	5%	4%
Europa	10%	9%	7%
USA	7%	14%	11%
Asia ex. Japan	3%	3%	3%
Japan	1%	2%	1%
Latin-Amerika	0%	1%	1%
Øst-Europa	0%	1%	1%
Obligasjoner	64%	64%	71%
IG-obligasjoner	47%	0%	34%
HY-obligasjoner	10%	64%	15%
Norske statsobligasjoner	5%	0%	22%
EM-obligasjoner	2%	0%	0%
Alternative investeringer	1%	1%	1%
Elendom	1%	1%	1%
Kontant og valuta	3%	0%	0%
Total	100%	100%	100%
Forventet avkastning p.a.	4,3%	5,7%	4,3%
Standardavvik	7,5%	11,2%	6,8%

Anbefalt portefølje: Avkastning/risiko-analyse

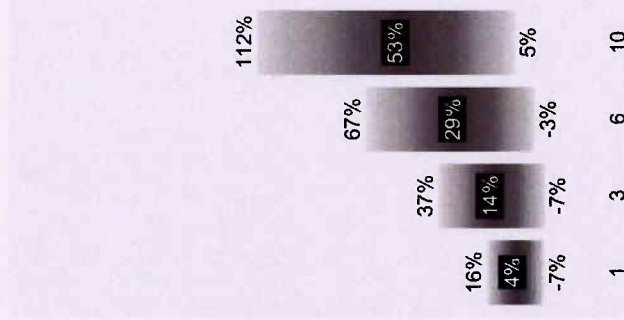
Nåværende portefølje

Forslag 1

Forslag 2

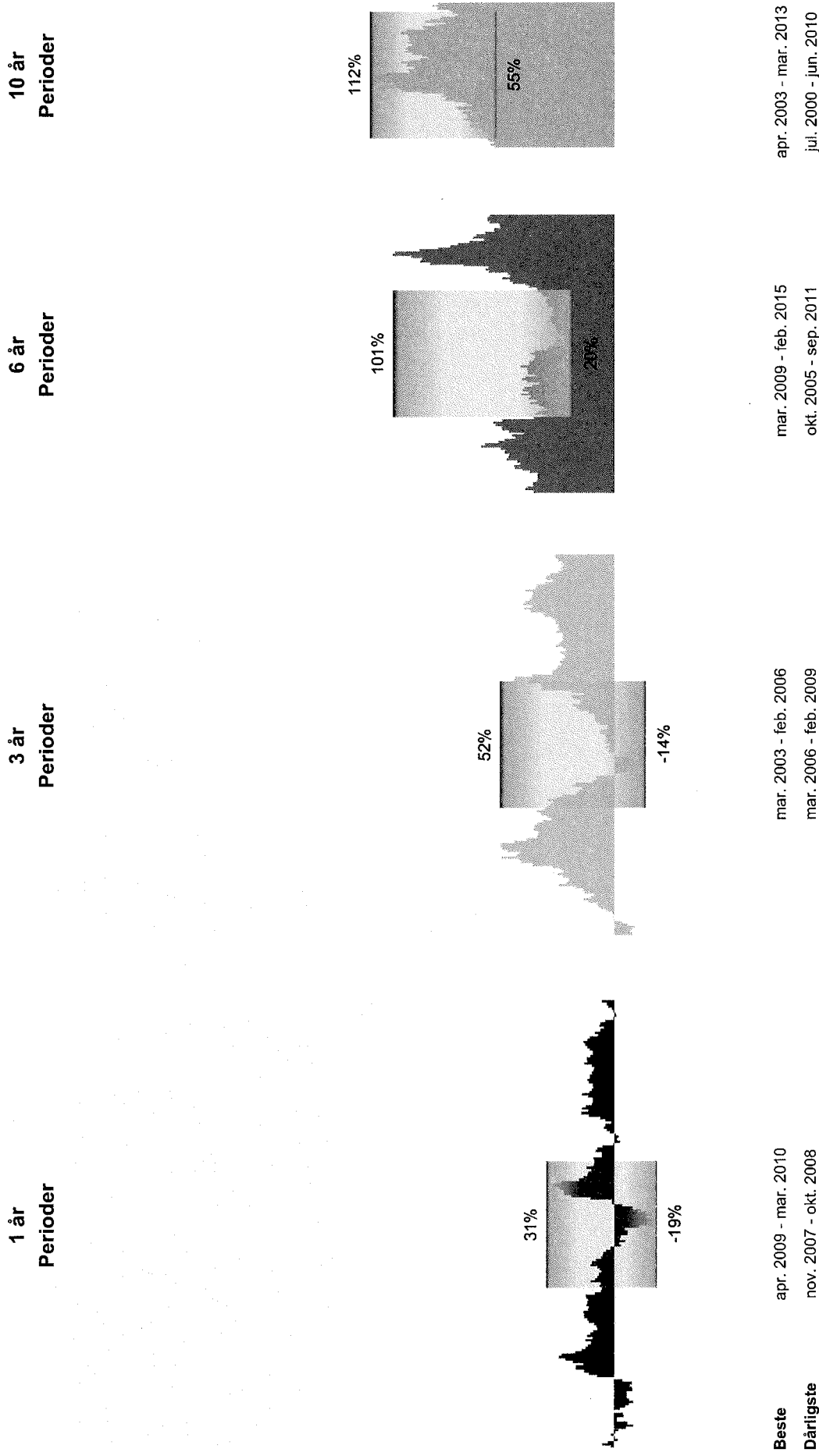

Aktivfordeling

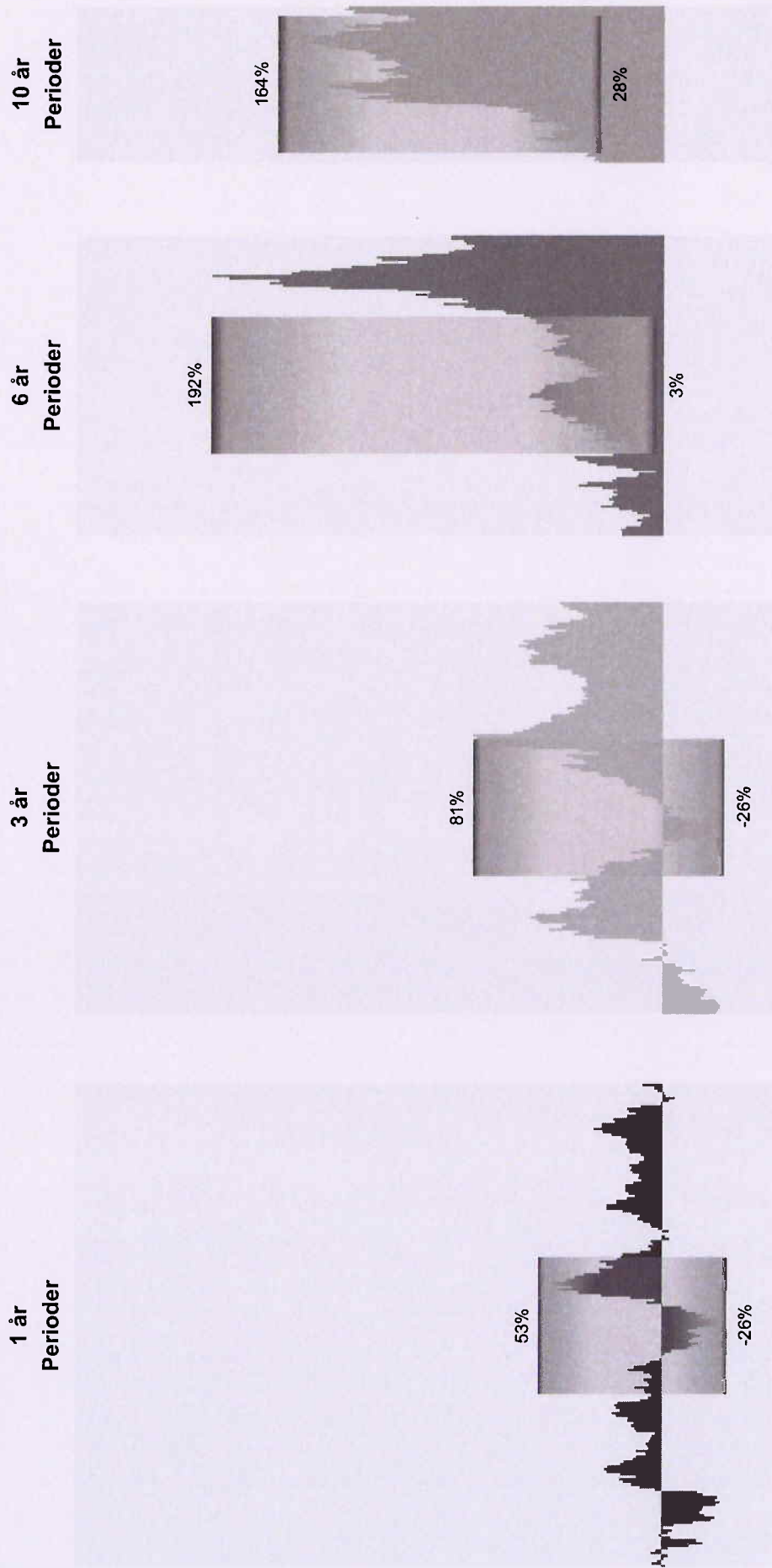
Grafen illustrerer ventet, minimum og maksimum avkastning for de forskjellige tidsperiodene for Nåværende Portefølje og porteføljeforslagene. For beskrivelse se appendiks.

Verste/beste mulige utfall: Dagens Portefølje

Grafen illustrerer estimert historisk 1, 3, 6 og 10-års rullerende porteføljeavkastning (basert på aktivklasser). Grafen viser dårligste og beste avkastning over 1, 3, 6 og 10-års perioder. Grafen er basert på historiske avkastninger fra 2000-2016. Vi forutsetter at porteføljen har hatt lik aktivaaallokering gjennom hele perioden og blitt rebalansert månedlig. Historisk avkastning er ingen garanti for fremtidig avkastning.

Verste/beste mulige utfall: Forslag 1

Beste apr. 2009 - mar. 2010

Dårligste des. 2007 - nov. 2008

apr. 2009 - mar. 2012

mar. 2006 - feb. 2009

apr. 2009 - mar. 2015

apr. 2002 - mar. 2008

apr. 2005 - mar. 2015

jan. 2000 - des. 2009

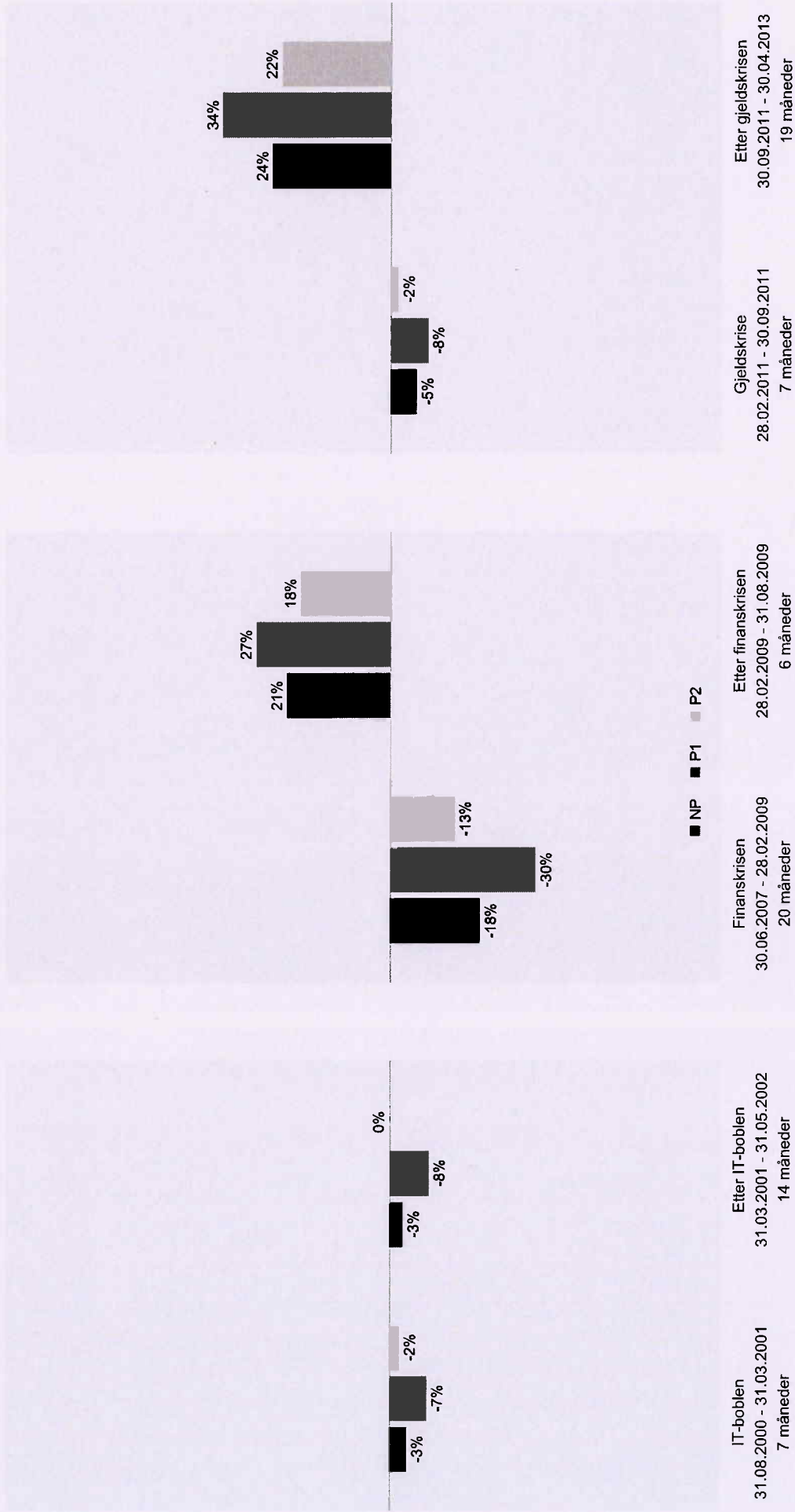
Grafen illustrerer estimert historisk 1, 3, 6 og 10-års rullerende porteføljeevkastning (basert på aktivklasser). Grafen viser dårligste og beste avkastning over 1, 3, 6 og 10-års perioder. Grafen er basert på historiske avkastninger fra 2000-2016. Vi forutsetter at porteføljen har hatt lik aktivallokering gjennom hele perioden og blitt rebalansert månedlig. Historisk avkastning er ingen garanti for fremtidig avkastning.

Verste/beste mulige utfall: Forslag 2

Grafen illustrerer estimert historisk 1, 3, 6 og 10-års rullerende porteføljeevkastning (basert på aktivklasser). Grafen viser dårligste og beste avkastning over 1, 3, 6 og 10-års perioder. Grafen er basert på historiske avkastninger fra 2000-2016. Vi forutsetter at porteføljen har hatt lik aktivallokering gjennom hele perioden og blitt rebalansert månedlig. Historisk avkastning er ingen garanti for fremtidig avkastning.

Historisk stresstest

Grafen er basert på historisk avkasning. Det forutsettes at porteføljene har hatt samme aktivtfordeling gjennom hele perioden, og at den har blitt rebalansert månedlig. Se appendiks for mer informasjon.

Appendiks: Kapitalmarkedsforutsetninger

Antagelser, 20 år

	Forventet avkastning	Forventet risiko
Aker Solutions ASA 12/19 FRN	4,1%	11,3%
Akse-benchmark 1	7,9%	16,6%
Aksjer, Asia ex. Japan	8,5%	23,0%
Aksjer, Europa	7,8%	18,8%
Aksjer, Japan	7,4%	17,0%
Aksjer, Latin-Amerika	7,2%	23,1%
Aksjer, Norge	8,7%	25,0%
Aksjer, USA	7,5%	15,8%
Aksjer, Øst-Europa	9,2%	26,4%
Askim og Spydeh Spb 13/PERP FRN C HYBRI	2,3%	3,7%
Atea ASA 13/18 FRN	2,3%	3,7%
Aurskog Spb 14/PERP FRN C HYBRID 3MNIBOR+0,60%	4,1%	11,3%
Bamble Spb 13/PERP FRN C HYBRID NIBOR 3M+4,70%	4,1%	11,3%
Bank 1 Oslo Aker AS 14/PERP FRN C HYBRID	2,3%	3,7%
Bank Norwegian AS 13/18 FRN	2,3%	3,7%
Bank Norwegian AS 13/PERP FRN C HYBRID 3MNIBOR+4,1%	2,3%	3,7%
Bank Norwegian AS 16/26 FRN C SUB	2,3%	3,7%
Bien Spb AS 16/21 FRN	2,3%	3,7%
Blaker Spb 13/PERP FRN C HYBRID NIBOR 3M+4,20%	2,3%	3,7%
Brage Finans AS 16/26 FRN C SUB 3M NIBOR + 3,75%	2,3%	3,7%
Bud, Fræna og Hustad Spb 07/99 FRN Call Capital	4,1%	11,3%
BW Offshore Limited 15/20 FRN NIBOR 3Month + 4,25%	2,3%	3,7%
Color Group AS 12/19 FRN	2,3%	3,7%
Color Group AS 16/20 FRN	4,1%	11,3%
DNB Bank ASA 15/PERP FRN C HYBRID 3MNIBOR+3,25%	2,3%	3,7%
Eiendom, Norge	6,0%	15,0%
EM-obligasjoner (Valutaeksponering = 0%)	4,7%	10,4%
Formebu Spb 12/PERP FRN C HYBRID	2,3%	3,7%
Formebu Spb 15/20 FRN 3MNIBOR+1,05%	2,3%	3,7%
Gjerstad Spb 12/PERP FRN C HYBRID	4,1%	11,3%
Globale aksjer	7,5%	15,6%
Grong Spb 13/18 FRN 3MNIBOR+1,05%	2,3%	3,7%
Haltdalen Sparebank	2,3%	3,7%
Hegra Spb 16/18 FRN NIBOR 3 Month + 1,55 %	2,3%	3,7%

Nordea Wealth Management

Assumption Paper- 2016-31JUL

Forventet avkastning og standardavvik basert på 20-års horisont

Generelle bemerkninger:

Porteføljeanalysen beregner estimater for mulig fremtidig porteføljeevkastning, og er basert på langsiktige avkastnings- og risiko forutsetninger (se ovenfor). Porteføljens faktiske avkastning vil trolig avvike fra disse estimatene, da de vil påvirkes av faktiske porteføljesammensetninger (fordelingen mellom aksjer, fond osv), samt av endringer i markedsforholdene.

Historisk avkastning er ingen garanti for fremtidig avkastning, og forutsetningene brukt i sammenheng med forventet avkastning og risiko er ingen garanti for fremtidig utvikling, kun en indikasjon på hva som kan forventes.

Dersom mer enn 7,5% av aksjeeksponeringen er plassert i én enkeltaksje vil vi bruke historisk risiko for denne aksjen.

Dersom mer enn 10% av obligasjonseksponeringen er i én enkeltobligasjon vil risiko- og avkastnings-estimatene justeres i henhold til obligasjonens karakteristikk.

Appendiks: Kapitalmarkedsforutsetninger

Antagelser, 20 år	Forventet avkastning	Forventet risiko
HY-obligasjoner, Europa (Ikke-finans og finans) (Valutaeksponering = 0%)	4,1%	11,3%
HY-obligasjoner, Global	4,6%	10,1%
HY-obligasjoner, USA (Valutaeksponering = 100%)	4,7%	10,7%
Høland og Setskog Spb 12/99 FRN C HYBRID	4,1%	11,3%
Høland og Setskog Spb14/24FRNC SUB3M NIBOR+1,95%	4,1%	11,3%
IG-obligasjoner, Europa	2,3%	3,7%
IG-obligasjoner, Europa (Valutaeksponering = 0%)	2,3%	3,7%
IG-obligasjoner, USA	3,0%	5,4%
ika Gruppen AS 14/24 FRN C SUB 3M NIBOR+2,30%	2,3%	3,7%
Indre Sogn Spb 13/PERP FRN C HYBRID	2,3%	3,7%
Klepp Spb 13/18 FRN 3M NIBOR + 1,20%	2,3%	3,7%
Klepp Spb 13/PERP FRN C HYBRID NIBOR 3 Month	2,3%	3,7%
Klepp Spb 14/19 FRN 3M NIBOR+0,90%	2,3%	3,7%
Klæbu Spb 14/19 FRN 3M NIBOR+0,83%	2,3%	3,7%
Kontant & Valuta NOK	1,8%	2,0%
Kvinesdal Spb 13/23 FRN C SUB NIBOR 3 Month	2,3%	3,7%
Lillestrøm Spb 13/18 FRN 3M NIBOR+1,10%	2,3%	3,7%
Meidal Spb 13/PERP FRN C HYBRID NIBOR 3M+4,50%	2,3%	3,7%
NADL01	4,1%	11,3%
Nesset Spb 16/19 FRN	2,3%	3,7%
Nor Air Shut 18 FRN	2,3%	3,7%
OBOS BBL 13/18 FRN 3M NIBOR+1,55%	2,3%	3,7%
Pareto Bank ASA 12/PERP FRN C HYBRID	2,3%	3,7%
Pareto Bank ASA 14/19 FRN 3M NIBOR+1,00%	2,3%	3,7%
Pareto Bank ASA 14/PERP FRN C HYBRID 3M NIBOR+3,70%	2,3%	3,7%
REITs, Global	8,1%	19,0%
SADG62	2,3%	3,7%
Sandnes Spb 13/18 FRN 3M NIBOR+0,90%	2,3%	3,7%
Siem Offshore Inc. 14/19 FRN 3M NIBOR+4,40%	2,3%	3,7%
Skue Spb 13/PERP FRN C HYBRID 3M NIBOR+4,75%	4,1%	11,3%
Soknedal Spb 16/20 FRN	4,1%	11,3%
Soknedal Spb 16/20 FRN	2,3%	3,7%
Solstad Offshore ASA 14/19 FRN 3M NIBOR+3,50%	4,1%	11,3%
SpareBank 1 SMN Fondsobligasjon 3M NIBOR+3,50%	2,3%	3,7%
Spb 1 Nordvest 12/PERP FRN C HYBRID 3M NIBOR+4,70%	4,1%	11,3%

Appendiks: Kapitalmarkedsforutsetninger

Antagelser, 20 år

	Forventet avkastning	Forventet risiko
Spb Hemne 13/18 FRN 3MNIBOR+1,08%	2,3%	3,7%
Spb Sogn og Fjordane 14/24FRNCSSUB 3MNIBOR+1,55%	2,3%	3,7%
Spb Øst 13/PERP FRN C HYBRID 3MNIBOR+3,5%	2,3%	3,7%
Spb1 Buskerud-Vestif 13/PERP FRN C HYBRID	2,3%	3,7%
Stadsbygd Spb 13/18 FRN 3MNIBOR+1,08%	2,3%	3,7%
Stadsbygd Spb 16/PERP FRN C HYBRID	2,3%	3,7%
Statsobligasjoner, Norge, 3 år	2,0%	2,5%
Statsobligasjoner, Norge, Indeks 3 år (Valutæksponering = 0%)	2,0%	2,7%
Stolt-Nielsen Limited 15/20 FRN 3MNIBOR+4,00%	4,1%	11,3%
Storebrand Bank ASA 13/PERPFRNCHYBRID3MNIBOR+3,95%	4,1%	11,3%
Storebrand Liv AS 15/PERPFRNSTEPCSUB3MNIBOR+3,00%	2,3%	3,7%
Storebrand Livsforsikring AS NC10yr Perp Tier 2 FR	2,3%	3,7%
Sundal Sparebank	2,3%	3,7%
Teekay Offshore Partners L.p. 14/19 FRN 3MNIB+4,25	4,1%	11,3%
Totens Spb 14/PERP FRN C HYBRID 3MNIBOR+2,90%	4,1%	11,3%
Vegårshei Spb 13/PERP FRN C HYBRID	2,3%	3,7%
Vegårshei Spb 16/19 FRN	2,3%	3,7%
Verd Boligkreditt AS 14/24 FRN C SUB	2,3%	3,7%
Wilh. Wilhelmsen ASA 07/22 FRN 3MNIBOR+1,05%	4,1%	11,3%
Wilh. Wilhelmsen ASA 14/19 FRN 3MNIBOR+1,80%	2,3%	3,7%
Ya Bank AS 13/23 FRN C SUB 3MNIBOR+3,75%	2,3%	3,7%
Ålfjord Spb 14/24 FRN C SUB 3MNIBOR+2,00%	2,3%	3,7%

Appendiks: Porteføllebeholdning inkludert i Portefølleanalysen

Porteføllebeholdninger inkludert i Portefølleanalysen

Aksjer	Verdi NOK	Portefølleandel	Andel av aksjer	Region	Sektor
DNB ASA	1 256 150	1%	2%	Norge	Finans
DNB OBX	9 196 117	4%	13%	Blandet	Blandet
Db X Trackers Msci Wld	8 248 225	4%	11%	Europa	Blandet
KLP Aksje Fremvoksende Marked Indeks II	1 538 840	1%	2%	Blandet	Blandet
KLP AksjeGlobal Indeks II	8 199 616	4%	11%	Blandet	Blandet
KLP AksjeNorge Indeks II	3 224 664	1%	4%	Blandet	Blandet
Nordea European Value	2 348 080	1%	3%	Blandet	Blandet
Nordea Norge Verdi	5 666 366	2%	8%	Blandet	Blandet
Nordea Stabile Aksjer Global	15 052 676	7%	21%	Blandet	Blandet
Nordea Stabile Em. Markets (Inst.)	3 802 015	2%	5%	Blandet	Blandet
SpareBank 1 Nord-Norge	3 786 980	2%	5%	Norge	Finans
SpareBank 1 SR-Bank ASA	1 143 900	0%	2%	Norge	Finans
Spb midt-norge gr.fond	3 890 480	2%	5%	Norge	Finans
db x-trackers MSCI Emerging Markets TRN Index ETF	1 870 217	1%	3%	Asia ex. Japan	Blandet
db x-trackers MSCI Europe TRN Index ETF	4 097 312	2%	6%	Europa	Blandet

Obligasjoner	Verdi NOK	Portefølleandel	Andel av lange renter	Segment	Valuta
Aker Solutions ASA 12/19 FRN	1 025 000	0%	1%	HY-obligasjoner	NOK
Askim og Spydeb Spb 13/PERP FRN C HYBRID	1 439 826	1%	1%	IG-obligasjoner	NOK
Atea ASA 13/18 FRN	2 000 400	1%	1%	IG-obligasjoner	NOK
Aurskog Spb 14/PERP FRN C HYBRID	385 280	0%	0%	HY-obligasjoner	NOK
3MNIBOR+0,60%					
BW Offshore Limited 15/20 FRN NIBOR 3Month + 4,25%	1 275 000	1%	1%	HY-obligasjoner	NOK
Bamble Spb 13/PERP FRN C HYBRID NIBOR 3M+4,70%	707 259	0%	0%	HY-obligasjoner	NOK
Bank 1 Oslo Aker AS 14/PERP FRN C HYBRID	98 910	0%	0%	IG-obligasjoner	NOK
Bank Norwegian AS 13/18 FRN	1 008 300	0%	1%	IG-obligasjoner	NOK
Bank Norwegian AS 13/PERP FRN C HYBRID 3MNIBOR+4,1%	496 900	0%	0%	IG-obligasjoner	NOK
Bank Norwegian AS 16/26 FRN C SUB	449 946	0%	0%	IG-obligasjoner	NOK
Bien Spb AS 16/21 FRN	2 023 000	1%	1%	IG-obligasjoner	NOK
Blaker Spb 13/PERP FRN C HYBRID NIBOR 3M+4,20%	493 800	0%	0%	IG-obligasjoner	NOK

Appendiks: Portefølsebeholdning inkludert i Portefølseanalysen

Portefølsebeholdninger inkludert i Portefølseanalysen

Obligasjoner	Verdi NOK	Portefølseandel	Andel av lange renter	Segment	Valuta
Brage Finans AS 16/26 FRN C SUB 3M NIBOR + 3,75%	501 500	0%	0%	IG-obligasjoner	NOK
Bud, Fræna og Hustad Spb 07/99 FRN Call Capital	491 700	0%	0%	IG-obligasjoner	NOK
CARE KLP Obligasjon 3 år	12 209 944	5%	8%	IG-obligasjoner	NOK
CARE KLP Obligasjon Global I	14 013 370	6%	10%	IG-obligasjoner	NOK
Color Group AS 12/19 FRN	1 052 500	0%	1%	IG-obligasjoner	NOK
Color Group AS 16/20 FRN	1 032 500	0%	1%	HY-obligasjoner	NOK
DNB Bank ASA 15/PERP FRN C HYBRID 3MNIBOR+3,25%	7 940 000	3%	5%	IG-obligasjoner	NOK
Formebu Spb 12/PERP FRN C HYBRID	899 891	0%	1%	IG-obligasjoner	NOK
Formebu Spb 15/20 FRN 3MNIBOR+1,05%	1 973 800	1%	1%	IG-obligasjoner	NOK
Gjerstad Spb 12/PERP FRN C HYBRID	515 610	0%	0%	HY-obligasjoner	NOK
Grong Spb 13/18 FRN 3MNIBOR+1,05%	2 014 400	1%	1%	IG-obligasjoner	NOK
Haltadalen Sparebank	1 000 000	0%	1%	IG-obligasjoner	NOK
Hegra Spb 16/18 FRN NIBOR 3 Month + 1,55 %	1 012 500	0%	1%	IG-obligasjoner	NOK
Høland og Setskog Spb 12/99 FRN C HYBRID	904 050	0%	1%	HY-obligasjoner	NOK
Høland og Setskog	987 000	0%	1%	HY-obligasjoner	NOK
Spb 14/24FRNC SUB 3MNIBOR+1,95%					
Indre Sogn Spb 13/PERP FRN C HYBRID	822 872	0%	1%	IG-obligasjoner	NOK
Klepp Spb 13/18 FRN 3M NIBOR + 1,20%	2 019 400	1%	1%	IG-obligasjoner	NOK
Klepp Spb 13/PERP FRN C HYBRID NIBOR 3 Month	505 130	0%	0%	IG-obligasjoner	NOK
Klepp Spb 14/19 FRN 3MNIBOR+0,90%	1 005 900	0%	1%	IG-obligasjoner	NOK
Klæbu Spb 14/19 FRN 3MNIBOR+0,83%	995 000	0%	1%	IG-obligasjoner	NOK
Kvinesdal Spb 13/23 FRN C SUB NIBOR 3 Month	1 008 200	0%	1%	IG-obligasjoner	NOK
Lillestrøm Spb 13/18 FRN 3MNIBOR+1,10%	1 010 400	0%	1%	IG-obligasjoner	NOK
Lillestrøm Spb 15/25 FRN C SUB 3MNIBOR+2,15%	1 088 120	0%	1%	HY-obligasjoner	USD
Meldal Spb 13/PERP FRN C HYBRID NIBOR 3M+4,50%	501 750	0%	0%	IG-obligasjoner	NOK
NADL01	820 000	0%	1%	HY-obligasjoner	NOK
Neset Spb 16/19 FRN	899 891	0%	1%	IG-obligasjoner	NOK
Nor Air Shut 18 FRN	1 032 500	0%	1%	IG-obligasjoner	NOK
Nordea EM Corp. Bond (Inst)	5 361 205	2%	4%	EM-obligasjoner (ex PLN)	NOK
Nordea European Cross Credit Fund	7 632 224	3%	5%	Blandet	NOK
Nordea Europeisk Kredittobligasjon	2 191 484	1%	1%	IG-obligasjoner	NOK

Appendiks: Porteføllebeholdning inkludert i Portefølleanalysen

Porteføllebeholdninger inkludert i Portefølleanalysen

Obligasjoner	Verdi NOK	Portefølleandel	Andel av lange renter	Segment	Valuta
Nordea Statsobligasjon II	12 585 038	5%	9%	Norske statsobligasjoner	NOK
Nordea US Corporate Bond Fund	1 441 930	1%	1%	IG-obligasjoner	NOK
OBOS BBL 13/18 FRN 3MNIBOR+1,55%	2 031 400	1%	1%	IG-obligasjoner	NOK
Pareto Bank ASA 12/PERP FRN C HYBRID	502 875	0%	0%	IG-obligasjoner	NOK
Pareto Bank ASA 14/19 FRN 3MNIBOR+1,00%	992 100	0%	1%	IG-obligasjoner	NOK
Pareto Bank ASA 14/PERP FRN C HYBRID 3MNIBOR+3,70%	955 000	0%	1%	IG-obligasjoner	NOK
SADG62	999 900	0%	1%	IG-obligasjoner	NOK
Sandnes Spb 13/18 FRN 3MNIBOR+0,90%	2 010 400	1%	1%	IG-obligasjoner	NOK
Siem Offshore Inc. 14/19 FRN 3MNIBOR+4,40%	515 000	0%	0%	HY-obligasjoner	NOK
Skue Spb 13/PERP FRN C HYBRID 3MNIBOR+4,75%	2 043 360	1%	1%	HY-obligasjoner	NOK
Soknedal Spb 16/20 FRN	1 349 837	1%	1%	IG-obligasjoner	NOK
Solstad Offshore ASA 14/19 FRN 3MNIBOR+3,50%	585 000	0%	0%	HY-obligasjoner	NOK
SpareBank 1 SMN Fondsobligasjon 3MNIBOR+3,50%	8 010 000	3%	5%	IG-obligasjoner	NOK
Spb 1 Nordvest 12/PERP FRN C HYBRID 3MNIBOR+4,70%	506 825	0%	0%	HY-obligasjoner	NOK
Spb Hemne 13/18 FRN 3MNIBOR+1,08%	988 520	0%	1%	IG-obligasjoner	NOK
Spb Sogn og Fjordane 14/24FRNC SUB 3MNIBOR+1,55%	488 750	0%	0%	IG-obligasjoner	NOK
Spb Øst 13/PERP FRN C HYBRID 3MNIBOR+3,5%	5 000 000	2%	3%	IG-obligasjoner	NOK
Spb1 Buskerud-Vestf 13/PERP FRN C HYBRID	522 725	0%	0%	IG-obligasjoner	NOK
Stadsbygd Spb 13/18 FRN 3MNIBOR+1,08%	991 640	0%	1%	IG-obligasjoner	NOK
Stadsbygd Spb 16/PERP FRN C HYBRID	503 750	0%	0%	IG-obligasjoner	NOK
Stolt-Nielsen Limited 15/20 FRN 3MNIBOR+4,00%	1 002 500	0%	1%	HY-obligasjoner	NOK
Storebrand Bank ASA 13/PERPFRNCHYBRID3MNIBOR+3,95%	504 000	0%	0%	HY-obligasjoner	NOK
Storebrand Liv AS 15/PERPFRNSTEPSUB3MNIBOR+3,00%	6 067 500	3%	4%	IG-obligasjoner	NOK
Storebrand Livsforsikring AS NC10yr Perp Tier 2 FR	977 500	0%	1%	IG-obligasjoner	NOK
Sundal Sparebank	1 000 000	0%	1%	IG-obligasjoner	NOK
Teekay Offshore Partners L.p. 14/19 FRN 3MNIB+4,25	900 000	0%	1%	HY-obligasjoner	NOK

Appendiks: Portefølsebeholdning inkludert i Portefølseanalysen

Portefølsebeholdninger inkludert i Portefølseanalysen

Obligasjoner	Verdi NOK	Portefølseandel	Andel av lange renter	Segment	Valuta
Totens Spb 14/PERP FRN C HYBRID 3MNIBOR+2,90%	488 250	0%	0%	HY-obligasjoner	NOK
Vegårshei Spb 13/PERP FRN C HYBRID	1 349 637	1%	1%	IG-obligasjoner	NOK
Vegårshei Spb 16/19 FRN	899 891	0%	1%	IG-obligasjoner	NOK
Verd Boligkreditt AS 14/24 FRN C SUB	899 891	0%	1%	IG-obligasjoner	NOK
Wih. Wilhelmsen ASA 07/22 FRN 3MNIBOR+1,05%	908 800	0%	1%	HY-obligasjoner	NOK
Wih. Wilhelmsen ASA 14/19 FRN 3MNIBOR+1,80%	992 500	0%	1%	IG-obligasjoner	NOK
Ya Bank AS 13/23 FRN C SUB 3MNIBOR+3,75%	1 981 940	1%	1%	IG-obligasjoner	NOK
ika Gruppen AS 14/24 FRN C SUB 3MNIBOR+2,30%	494 865	0%	0%	IG-obligasjoner	NOK
Åfjord Spb 14/24 FRN C SUB 3MNIBOR+2,00%	492 850	0%	0%	IG-obligasjoner	NOK

Alternative Investeringer	Verdi NOK	Portefølseandel	Andel av alternative investeringer	Type	Region
Eiendom	1 537 600	1%			
- Harstad Eiendomsinvest AS	1 537 600	1%	100%	Eiendom, direkteinvestering	Norge

Kontant	Verdi NOK	Portefølseandel	Andel av kontantbeholdning	Type	Valuta
CARE KLP Obligasjon 3 år	1 110 964	0%	14%	Kontant	NOK
Cash	493 360	0%	6%	Kontant	NOK
Cash	6 032 780	3%	77%	Kontant	NOK
KLP Pengemarked	224 300	0%	3%	Kontant	NOK

Appendiks: Benchmarkforklaringer

Benchmarkallokering aksjer	
Aksjeregioner	Aksje-benchmark 1
Asia ex. Japan	10%
Europa	25%
Japan	5%
Latin-Amerika	3%
Norge	15%
USA	40%
Øst-Europa	2%

Appendiks: Beskrivelse av graf

Beskrivelse av graf

Side

Forklaringer

Oversikt over aktivfordeling

Viser aktivaallokeringen i nåværende portefølje i både absolute verdier og i prosent. Videre fordeling i underliggende aktivaklasser vises også. Allokeringen i underliggende aktivaklasser vises både som andel av aktivaklassen (f.eks. aksjer), og som andel av den totale porteføljen.

Risiko og avkastning på Nåværende portefølje

Den øverste grafen illustrerer akkumulert verditviktning og avkastningsuffall for forskjellige tidshorisonter. Den midterste verdien er forventet avkastning, basert på Nordea Wealth Managements 20-års estimater. Den laveste verdien er min. avkastning. Det er en 5% sannsynlighet for at avkastningen blir lavere enn denne verdien. Den høyeste verdien er maks. avkastning. Det er en 5% sannsynlighet for at avkastningen blir høyere enn denne verdien. Tabellen viser minimum- og maksimumsavkastning for 1, 3, 6 og 10 år, samt forventet avkastning for 1, 3, 6, og 10 år. Forventet avkastning og risiko er basert på risiko- og avkastningsestimater fra Nordea Wealth Management. Ventet avkastning er basert på nåværende portefølje på aktivaklassenivå, og tar hensyn til høy konsentrasjon i enkeltobligasjoner. Ventet risiko er også basert på nåværende portefølje på aktivaklassenivå, men tar også hensyn til høye konsentrasjon i enkeltaksjer og enkeltobligasjoner.

Investeringsforslag med effisient front

Den effisiente rand: Viser nåværende portefølje (eller porteføljeforslag) samt den effisiente rand i et risiko- og avkastningsbilde. Den effisiente rand viser risiko og avkastning i de optimale porteføljene, m.a.o. porteføljene med høyest mulig forventet avkastning til lavest mulig risiko i et gitt investeringsunivers. Den effisiente rand er i teorien løsningen på et matematisk problem. Den illustrerer porteføljevektene (andelen som skal investeres i hver aktivaklasse) som resulterer i den porteføljen med den høyest mulig forventet avkastning til lavest mulig risiko. Ved å gjenta denne optimeringsøvelsen for flere forskjellige forventede avkastningsnivåer, konstrueres den effisiente rand. Forventet risiko og avkastning er basert på Nordea Wealth Managements risiko- og avkastningsestimater. Ventet avkastning er basert på nåværende portefølje på aktivaklassenivå, og tar hensyn til høy konsentrasjon i enkeltobligasjoner. Ventet risiko er også basert på nåværende portefølje på aktivaklassenivå, men tar også hensyn til høye konsentrasjon i enkeltaksjer og enkeltobligasjoner.

Aktivaklasser/typer og begrensninger: Forklarer aktivaklassene som brukes i investeringsuniverset, samt deres begrensninger (maks. og min.).

Aktivaallokering: Viser allokeringen i nåværende portefølje (eller porteføljeforslag) fordelt på aktivaklasser som en del av total beholdning. Forventet avkastning og standardavvik vises også, basert på risiko- og avkastningsestimater fra Nordea Wealth Management. Ventet avkastning er basert på nåværende portefølje på aktivaklassenivå, og tar hensyn til høy konsentrasjon i enkeltobligasjoner. Ventet risiko er også basert på nåværende portefølje på aktivaklassenivå, men tar også hensyn til høye konsentrasjon i enkeltaksjer og enkeltobligasjoner.

Anbefalt portefølje: Avkastning/risiko-analyse

Grafen illustrerer akkumulert verditviktning og avkastningsuffall for ulike tidshorisonter. Den midterste verdien er forventet verdi/avkastning, og er basert på Nordea Wealth Managements 20-års estimater. Den laveste verdien er min. avkastning. Det er en 5% sannsynlighet for at avkastningen blir lavere enn denne verdien. Den høyeste verdien er maks. avkastning. Det er en 5% sannsynlighet for at avkastningen blir høyere enn denne verdien. Ventet avkastning er basert på nåværende portefølje på aktivaklassenivå, og tar hensyn til høy konsentrasjon i enkeltobligasjoner. Ventet risiko er også basert på nåværende portefølje på aktivaklassenivå, men tar også hensyn til høye konsentrasjon i enkeltaksjer og enkeltobligasjoner. Aktivaallokeringen for nåværende portefølje (eller porteføljeforslag) er vist på underliggende aktivaklassenivå.

Verste/beste historisk avkastning

Viser simulerte verste og beste 1, 3, 6 og 10-års avkastninger for nåværende portefølje (eller porteføljeforslag) basert på månedlige rebalanseringer (dvs. at det antas at porteføljefordelingen 'nullstilles' til dagens fordeling hver måned) av nåværende (eller foreslått) portefølje. Historisk avkastning er hovedsakelig basert på indeksavkastning. Unntaket er porteføljer med høy konsentrasjonsrisiko i enkeltaksjer, hvor den aktuelle aksjen blir inkludert i beregningene. Historisk avkastning er ikke en indikator på fremtidig avkastning.

Historisk stresstest

Viser simulert avkastning for nåværende portefølje (eller porteføljeforslag) gjennom perioder med ekstreme markedsforhold, basert på månedlige rebalanseringer (dvs. at det antas at porteføljefordelingen 'nullstilles' til dagens fordeling hver måned) av nåværende (eller foreslått) portefølje. Historisk avkastning er hovedsakelig basert på indeksavkastning. Unntaket er porteføljer med høy konsentrasjonsrisiko i enkeltaksjer, hvor den aktuelle aksjen blir inkludert i beregningene. Historisk avkastning er ikke en indikator på fremtidig avkastning.

Disclaimer

Denne porteføljeanalysen er utarbeidet av Nordea Wealth Management, en avdeling av Nordea Bank AB (publ), filial i Norge. Porteføljeanalysen er en personlig rapport til de investorer Nordea Bank AB (publ), filial i Norge har utlevert Porteføljeanalysen til. Porteføljeanalysen og forslagene i denne skal ikke betraktes som tilbud eller rådgivning om kjøp og salg av bestemte verdipapirer. Porteføljeanalysen er utarbeidet med grunnlag i offentlig tilgjengelig materiale, Nordea Wealth Managements prognoser for markedsutvikling samt porteføljeopplysninger oppgitt av investoren selv eller en person utpekt av investoren. Kildene anses å være pålitelige, men Nordea Wealth Management garanterer ikke for at opplysningene er korrekte eller komplette. Det underliggende materialet til Porteføljeanalysen er omhyggelig analysert og vurderinger er foretatt etter beste skjønn. For enkelte eksterne beholdninger kan usikkerheten ved vurderingen være større og muligens også utelatt fra analysen. Alle vurderinger, forslag og estimater gjelder pr. oppgitt dato og kan endres uten videre. Endringer vil blant annet forekomme når underliggende opplysninger og faktorer endrer seg. Porteføljeanalysen burde alltid suppleres med rådgivning fra Nordea Private Banking. Nordea Wealth Management tar ikke ansvar for transaksjoner med grunnlag i Porteføljeanalysen.

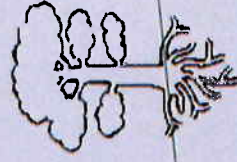
Personopplysninger som kunden oppgir i forbindelse med utfylling av formularer (for eksempel søknader) vil bli behandlet av Nordea Bank AB (publ), filial i Norge for å levere og administrere den berørte tjeneste. Banken vil for øvrig behandle personopplysninger i den grad lovgivningen påbyr eller gir adgang til det eller kunden har samtykket til slik behandling. Innenfor disse rammer behandler Nordea Bank AB (publ), filial i Norge personopplysninger bl.a. til markedsføring, kundeoppfølging og risikoklassifisering av kunder. Med de samme begrensninger kan Nordea Bank AB (publ), filial i Norge også utlevere personopplysninger til et annet foretak i Nordea-konsernet (Nordea Bank AB (Publ) med tilknyttede selskaper) for å tilfredsstille styrings-, kontroll- og/eller rapporteringskrav eller for å etablere eller opprettholde et felles kunderegister. Innenfor de begrensninger som er føtsatt i personopplysningsloven kan kunden kreve å få opplyst hvilke av hans/hennes persondata som behandles av Nordea Bank AB (publ), filial i Norge og også få rettet eller slettet mangelfulle og unødvendige personopplysninger. Slike henvendelser må rettes til Nordea Bank AB (publ), filial i Norge, Middelthuns gate 17, Postboks 1166 Sentrum, N-0107 Oslo.

Finansrapportering

31.12.2016

Med oppdatert avkastning 31.12.2016

Saksutredning

- I henhold til kommunens reglement for finansforvaltning, sist vedtatt av kommunestyret i juni 2016, skal rådmannen minst 2 ganger i året legge fram rapporter for formannskapet som viser status for finansforvaltningen. I tillegg skal rådmannen etter årets utgang legge fram en rapport for kommunestyret som viser status og utvikling gjennom året.
- Rapporteringen for aktiva og passiva skal inneholde en beskrivelse og vurdering av:
 - Sammensetningen av aktiva og passiva.
 - Markedsverdi, samlet og fordelt på de ulike typer aktiva og passiva.
 - Løpetid på passiva og plasseringer.
 - Vesentlige markedsendringer.
 - Avvik mellom faktisk forvaltning og kravene i finansreglementet.
 - Endringer i risikoesponering.
 - Markedsrenter og egne rentebetingelser.

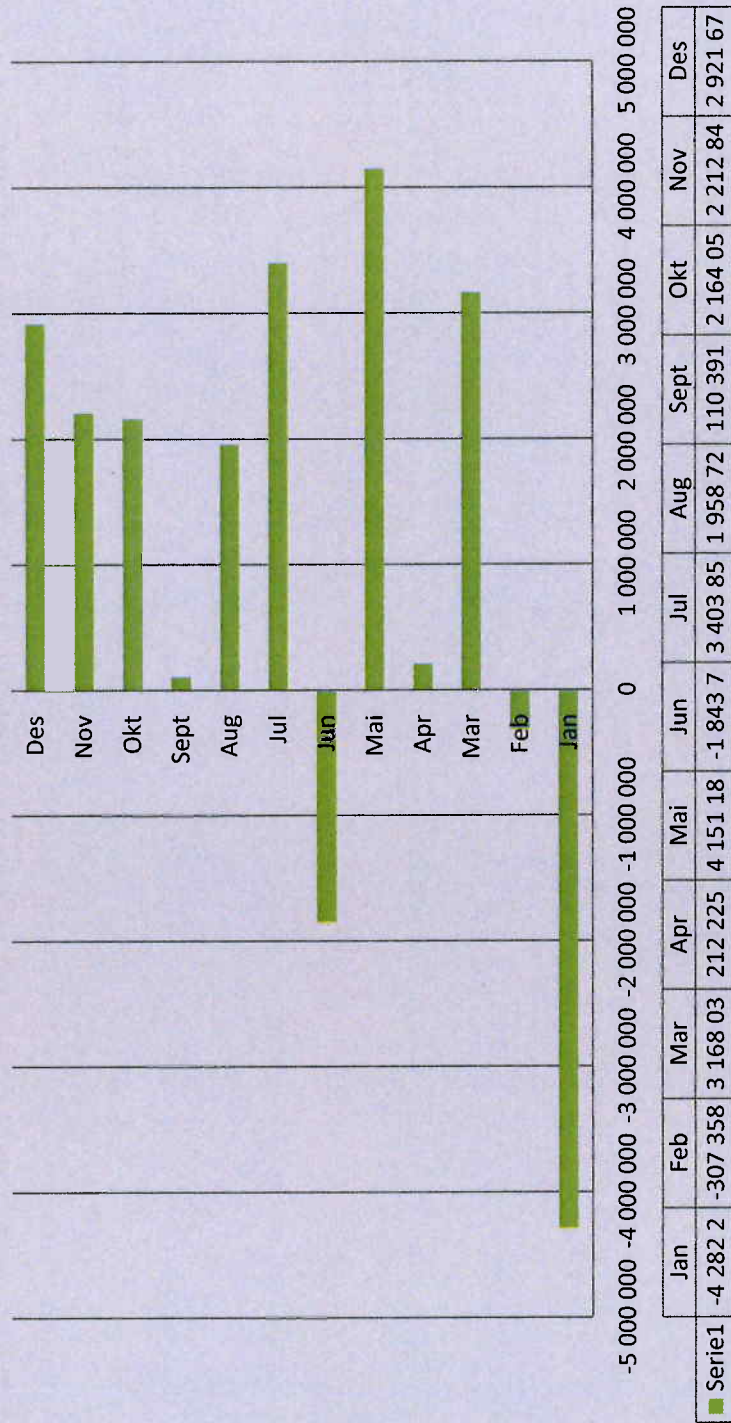
Pr. 31. desember 2016 hadde kommunen følgende langsiktige plasseringer

Avkastning pr. forvalter	Verdi		Avkastning		Avkastning i	
	01.01.2016	31.12.2016	NOK	%		%
Sparebank 1 Forvaltning	84 353 818	84 903 105	5 549 287		6,58 %	
Nordea	82 892 037	81 832 461	2 820 424		3,40 %	
Nordea - bedr.konto 6428.05.35344	1 741 037	5 766 191	2 125 154			
KLP	38 363 024	40 496 369	2 133 345		5,56 %	
Sparebank 1 Forvaltning	20 904 752	16 937 592	1 032 840		4,94 %	
Dnb Obligasjon	0	10 003 439	164 183			
Sum	228 254 668	239 939 157	13 825 233		0,00 %	
Harstad eiendomsinvest AS	1 657 600	1 537 600	0			
Sum Langsiktige plasseringer	229 912 268	241 476 757	13 825 233			

Avkastning pr. 31.12.2016 viser at den underliggende positive trenden 1. halvår har fortsatt i desember måned.

Månedlig avkastning pr. 31.12.2016

Diagramtittel

Kortsiktige plasseringer

- Alle kortsiktige plasseringer er fortatt i rentemarkedet i henhold til reglementet og uten bindingstid.

	NOK
Bankinnskudd	11 254 936
Sum likviditet til driftsformål	11 254 936

Passiva

Långiver	NOK Fast rente	NOK Flytende rente	Restgjeld pr. 31.12.2016
Husbanken		-14 652 868	-14 652 868
Sparebank 1 Nord Norge		-3 456 939	-3 456 939
Kommunalbanken	-17 487 100	-36 793 800	-54 280 900
KLP/Kommunekreditt	-25 935 000	-10 404 240	-36 339 240
Sum passiva	-43 422 100	-65 307 847	-108 729 947

Långiver	Lånebeløp	Rentesats	Rentesats endres
Kommunalbanken	-17 487 100	3,04 %	
KLP/Kommunekreditt	-12 439 000	1,40 %	01.08.2021
KLP/Kommunekreditt	-2 118 000	2,10 %	02.11.2020
KLP/Kommunekreditt	-6 805 000	1,75 %	15.09.2021
Sum passiva	-4 473 000	1,75 %	15.09.2021
KLP/Kommunekreditt	-100 000	3,34 %	20.06.2017
Sum fastrentelån	-43 422 100		

Vilje, åpenhet, samhold og stolthet

Fastrentelån

- I følge reglementet skal rentebindingstiden være på maksimalt 3 år. Enkeltbindinger kan likevel være lengre. Alle disse bindingene var foretatt før det nye reglementet ble vedtatt og i tråd med det forrige. Historisk sett har langsiktig rente på om lag 5 % vært vurdert gunstig. På det tidspunktet disse rentebindingene var foretatt var de å foretrekke framfor flytende rente.
- Andel fastrentelån av låneporteføljen er på 39,9 %.
- Slik rådmannen ser det, forvaltes kommunens finanser innenfor rammene av det reglementet kommunestyret har vedtatt.

EIERMELDING FOR BEIARN KOMMUNE

Saksbehandler: Ole Petter Nybakk
Arkivsaksnr.: 17/41

Arkiv: 030

Saksnr.: Utvalg
5/17 Formannskapet

Møtedato
08.03.2017

Rådmannens innstilling:

Beiarn kommune gjenopptar arbeidet med utarbeiding av ny Eiermelding for de selskaper og samarbeider kommunen er med i.

Arbeidet skal bygge videre på det arbeidet som er gjort med felles Eiermelding for selskaper og samarbeider i Salten og konsentrere seg om de selskaper og samarbeider som ikke er vurdert i den sammenhengen. I tillegg vil meldingen ha en generell drøftingsdel som tar for seg de prinsipielle sidene ved kommunalt eierskap.

Som arbeidsgruppe oppnevnes: ordfører, varaordfører, kommunalleder Ågot Eide, økonomisjefen og rådmannen.

Bakgrunn og saksutredning

Beiarn kommune startet allerede i 2010 arbeidet med å utarbeide en egen Eiermelding for de selskaper og formelle samarbeider vi er en del av. Arbeidet ble midlertidig parkert i 2011, i påvente av felles Eiermelding for de interkommunale selskapene og samarbeidene kommunen er med i.

Det har tatt lang tid å få på plass den interkommunale meldingen. Sluttbehandlingen fant sted ultimo 2016, slik at dette året blir det første virkeåret for meldingen. Nye rutiner skal innarbeides og flere av selskapene/samarbeidene må justere egne vedtekter og øvrige styrings- og strategidokumenter som følge av de vedtakene som nå er på plass hos eier-/samarbeidskommunene.

Vurdering:

Med bakgrunn i at den interkommunale meldingen nå er klar, er det ønskelig å gjenoppta arbeidet med egen Eiermelding. Dvs en melding som omhandler kommunens interesser i de selskaper og samarbeider som ikke allerede er omtalt og vurdert i den vedtatte interkommunale felles strategien for samarbeid og Eierstyring.

Vår egen melding anbefales å bygge på samme lest som den interkommunale meldingen.

I forbindelse med kommunens egne utredninger om kommunestruktur ble økt samarbeid og forutsigbarhet i Eierstyringen av de selskaper vi er med i, sett på som viktig for å opprettholde statusen som selvstendig kommune. Både for oss selv og for selskapene vurderes det da å være et behov for grundige refleksjoner og stadfesting av noen langsiktige prinsipper for kommunalt engasjement og eierskap.

Forhold som lokaldemokratisk kontroll, forholdet til offentlighetslov og arkivlov, forholdet til offentlige innkjøpsregler, konkurranseregler og graden av eierstyring til beste for en positiv samfunnsutvikling vil være aktuelle drøftingsområder ved utarbeidelse av meldingen. Siden slike forhold i dag har sterkt preg av lokalpolitikk er det ønskelig å nedsette en egen gruppe og ha politisk representasjon på plass i utarbeidelsen av meldingen.

Vedlegg:

Felles strategi for samarbeid og eierstyring – vedtatt av by-/kommunestyrene i Salten

FELLES STRATEGI FOR SAMARBEID OG EIERSTYRING

FOR KOMMUNENE: BODØ, FAUSKE, MELØY, SALTDAL, STEIGEN,
GILDESKÅL, SØRFOLD, HAMARØY OG BEIARN

Godkjent i Salten Regionråd 2.6.2016

Ikrafttredelse 1.1.2017

ÅPENT, FORUTSIGBART, EFFEKTIVT OG LANGSIKTIG

Saltenkommunene legger denne strategien til grunn ved styring av samarbeid og selskaper i Salten. Denne strategien er en del av kommunenes egne eierskapsmeldinger og retter seg mot kommunestyrene, eierrepresentantene og styrene. Eierstrategien er utarbeidet med tanke på å øke det politiske engasjement, legge felles føringer og sikre nødvendig handlingsrom for styring av de interkommunale selskapene og samarbeidene i Salten. Eierstrategien skal forelegges nye eierrepresentanter i selskapenes eierorgan samt styremedlemmer før de blir forespurt om å ta verv.

INTERKOMMUNALE SAMARBEID I SALTEN	2
SAMARBEIDENE I SALTEN	2
DEMOKRATISK LEGITIMITET	2
FELLES SAMARBEIDS- OG EIERSTRATEGI	2
PRINSIPPER FOR SAMARBEIDENE I SALTEN	2
RUTINER I LIVSSYKLUSEN TIL SAMARBEID OG SELSKAPER.....	3
POLITISK SAKSBEHANDLING I FORKANT AV UTSKILLELSE	4
VALG AV ORGANISASJONSFORM	4
VALG AV FINANSIERINGSMODELL	4
BUDSJETTROUTINER.....	4
JURIDISKE RAMMER; VEDTEKTER OG SELSKAPSAVTALER	5
INFORMASJON OM SELSKAPER OG SAMARBEID.....	5
SELSKAPSSTYRING	5
FOLKEVALGT OG EIERROLLEN.....	5
OBLIGATORISK OPPLÆRING AV FOLKEVALGTE	6
ROLLEAVKLARING I SELSKAPSSTYRING.....	7
MØTER OG MYNDIGHET	8
STYRET	9
STYRERS ANSVAR	10
EVALUERING, REVISJON OG KONTROLL	12
VEDLEGG TIL EIERSTRATEGIEN	14
VEDLEGG 1: JURIDISKE RAMMER FOR EIERSTRYRING.....	14
VEDLEGG 2: FORSLAG TIL RUTINER VED ETABLERING AV NYE SAMARBEID	21
VEDLEGG 3: FORSLAG TIL FINANSIERINGSMODELLER	23
VEDLEGG 4: FORSLAG TIL BUDSJETTROUTINER	24
VEDLEGG 5: UTKAST TIL TEMA FOR EIERSTRATEGIER I ENKELTSELSKAPER	25
VEDLEGG 6: UTKAST TIL RETNINGSLINJER FOR VALGKOMITÉ.....	29

INTERKOMMUNALE SAMARBEID I SALTEN

SAMARBEIDENE I SALTEN

Kommunene i Salten samarbeider på en rekke tjenesteområder og samarbeidene er ulikt organisert.

Noen av samarbeidene utfører lovpålagte tjenester for kommunene, mens andre yter tjenester som kun er et tilbud til innbyggerne. Kommunene deltar også i selskaper som tjener penger på sine tjenester og som kommer innbyggerne til gode gjennom utdeling av utbytte til kommunene som eiere.

Felles for alle må være at de identifiseres med kommunene i Salten hva gjelder verdier og holdninger.

DEMOKRATISK LEGITIMITET

For kommunene i Salten er samarbeidene våre forankret i et mål om å sikre best mulig kvalitet for innbyggerne i regionen. Vi er bevisst på at vi sammen må forvalte fellesskapets ressurser på en måte som samsvarer med befolkningens oppfattelse av rett og galt. Dette handler om demokratisk legitimitet.

Vi er opptatt av at samarbeidene og selskapene vi deltar i har en kultur som samsvarer med Saltenkommunens mål og verdier. Både kommunene og samarbeidene våre bør derfor jevnlig og åpent diskutere etiske dilemmaer som oppstår når andre ivaretar kommunens oppgaver for innbyggerne.

Dette vil bidra til økt åpenhet i forhold til alle interessenter, og det bidrar til et mer effektivt og aktivt eierskap som sikrer demokratisk legitimitet.

FELLES SAMARBEIDS- OG EIERSTRATEGI

En felles strategi for styring av samarbeid og selskaper handler om forutsigbarhet. Både kommunene når de samarbeider om utførelsen av en tjeneste til innbyggerne, men også som eiere, kommunenes representanter i selskapenes eierorgan og virksomhetene selv må ha mulighet til å innrette seg på slik måte at vedtatte prinsipper og gitte styringssignaler kan legges til grunn i en mer langsiktig strategi.

Dette er bare mulig når kommunene er tydelige på hva de vil med samarbeidene og selskapene.

Saltenkommunene vil fokusere på at samarbeidene skal gi en merverdi for innbyggerne i kommunene gjennom å utfordre samarbeidene og selskapene til å foreta jevnlig bruk/kundeundersøkelser.

PRINSIPPER FOR SAMARBEIDENE I SALTEN

Det er særlig fire prinsipper som bør være styrende for samarbeidene i Salten:

Det skal praktiseres **åpenhet**, kommunene skal som eiere være **forutsigbare** og det skal jobbes for størst mulig grad av **effektivitet** i tjenesteproduksjonen i et **langsiktig** perspektiv.

ÅPENHET

Åpenhet som en verdi knytter seg til eierne og selskapets linje i forhold til innbyggere, media, ansatte og omverden for øvrig og praktiseringen av offentlighetsloven.

For kommunen som eier, innebærer dette å sikre en åpen debatt om og forvaltning av forhold som gjelder samarbeidene og selskapene hvor etterprøvbarhet, likebehandling og transparens er sentralt.

Selskapet skal legge vekt på likebehandling av eierne ved at alle får samme informasjon.

For selskaper omfattet av offentlighetsloven innebærer det at rutiner for mulig innsyn skal tilrettelegges. Selskaper som har sin hovedvirksomhet innenfor forretning og som opererer i et marked, er ikke omfattet av offentlighetsloven. Så langt som mulig skal selskapene og forvaltningen av disse, praktisere åpenhet med mindre det gjelder konkurransemessige eller personalmessige spørsmål.

FORUTSIGBARHET

Kommuner skal være forutsigbare i sin eierstyring. Gjennom denne felles eierstrategien, eierstrategiene for enkelt-selskaper og kommunenes eiermeldinger ønsker kommunene i Salten å være forutsigbare i sin styring av samarbeid og selskaper overfor samarbeidene selv, men også for innbyggerne i Salten.

EFFEKTIVT

Samarbeidene skal gi en merverdi for kommunene gjennom tjenester av god kvalitet til innbyggerne for lavest mulig pris. For kommunenes støttefunksjoner kan faglig samarbeid gjøre tjenesten bedre for kommunene.

Samarbeid skal evalueres av kommunene med jevne mellomrom for å vurdere om de oppnår den effektivitet som eierne og brukerne/kundene ønsker.

LANGSIKTIGHET

Selskapene forvalter offentlige ressurser og er fristilt den kommunale forvaltningen. De økonomiske og tjenestemessige valgene selskapene tar på vegne av sine eiere, skal ha langsiktighet som bærebjelke. Dette innebærer at den langsiktige formålsoppnåelse skal prioriteres fremfor kortsiktig avkastning og ressursforvaltning.

RUTINER I LIVSSYKLUSEN TIL SAMARBEID OG SELSKAPER

Når kommuner skal samarbeide bør alle alternativer vurderes før det konkluderes med organisasjonsform og ev. finansieringsmodell for det konkrete samarbeidet. Det kan også tenkes at noen samarbeidsområder har synergieffekter som tilsier at de bør organiseres sammen.

Likeledes er det viktig å evaluere valgte organisasjonsform og finansieringsmodell etter en viss tid, slik at det er mulig å justere noe som ikke fungerer etter forventningene. Evalueringen bør være både fra et eier-, bestiller- og utførerperspektiv.

POLITISK SAKSBEHANDLING I FORKANT AV UTSKILLELSE

Administrasjonen skal gi politikerne en balansert saksutredning ved en eventuell utskilling av en virksomhet i et interkommunalt samarbeid.

Ved selskapsetablering er det viktig å skille mellom kommunens rolle som eier, myndighetsutøver og arbeidsgiver, da dette har betydning for eierstyringen.

Se vedlegg 2: Forslag til rutiner ved etablering av nye samarbeid.

VALG AV ORGANISASJONSFORM

Ved valg av organisasjonsform bør det foretas en politisk, juridisk og økonomisk avveining av organisasjonsformen opp mot formålet med samarbeidet.

Offentlig støtte og anskaffelsesregelverket kan sette grenser for hvordan kommuner organiserer sin virksomhet. Dette må avklares før etablering.

Stiftelser har ingen eiere, og er ingen egnet organisasjonsform for kommunal virksomhet.

Samarbeid etter kml. § 27 skal i fremtiden ikke brukes mellom kommunene i Salten.

VALG AV FINANSIERINGSMODELL

Følgende legges til grunn i valg av finansieringsmodell:

- grunnfinansiering
- innbyggertall
- nytteverdi

Valg av finansieringsmodell kan gis tilbakevirkende kraft.

Se vedlegg 3: Ulike modeller for finansiering av samarbeid.

BUDSJETTRUTINER

Det er viktig med forutsigbarhet og god dialog mellom samarbeidene og deltakerkommunene ved innarbeiding av samarbeidenes budsjett i kommunenes egne budsjetter.

Det er derfor utarbeidet rutiner for dialog mellom Regionrådet, rådmannsutvalget og samarbeidene.

Dersom det er behov for det, kan rådmannsutvalget også gjennomføre en samlet budsjettkonferanse for de interkommunale samarbeidene hvor tema er budsjettene i kommunene og i samarbeidene. Dette må da gjennomføres etter at rådmennenes budsjettforutsetninger er vedtatt i Regionrådet.

Se vedlegg 4: Forslag til budsjettrutiner

JURIDISKE RAMMER; VEDTEKTER OG SELSKAPSAVTALER

Kommuneloven har regler om hva vedtekter for interkommunale samarbeid etter kommuneloven må inneholde. Likeledes regulerer IKS-loven, aksjeloven og samvirkeloven hva selskapsavtaler og vedtekter må inneholde.

For samarbeid og selskaper etablert av Saltenkommunene skal vedtektene og selskapsavtalene holde seg så langt inntil minimum som det følger av den aktuelle lov.

Selskapsavtaler og vedtekter skal likevel uformes slik at det gis rom for en strategisk utvikling av samarbeidet, uten å måtte endre dokumentet. Om et selskap skal kunne operere i et marked, må konkurransevilkårene fremkomme.

ENDRINGER I DE JURIDISKE RAMMENE

Innholdet i vedtekter og selskapsavtaler reguleres gjennom norsk lov. Dette legges til grunn i de tilfeller hvor det skal gjøres endringer i vedtekter eller selskapsavtaler.

INFORMASJON OM SELSKAPER OG SAMARBEID

På kommunenes hjemmesider skal det være lenker til de interkommunale virksomhetenes hjemmesider. Offentlige rapporter, meldinger og andre dokumenter skal være tilgjengelig der.

SELSKAPSSTYRING

FOLKEVALGT OG EIERROLLEN

Kommunalt eide selskaper utfører viktige samfunnsmessige tjenester og forvalter betydelig kapital og infrastruktur. Det er viktig at folkevalgte er bevisst sin rolle som eier, for det er gjennom eierstyringen kommuner har mulighet til å påvirke selskapers rammer og handlingsrom.

Som folkevalgt utøver du politikk. Det handler om fordeling av goder og byrder for innbyggerne i din kommune. Det innebærer at mål blir satt, prioriteringer ordnet, verdier fordelt og virkemidler valgt og anvendt.

"I folkets tjeneste", er for meg en parole med mening. Den uttrykker at jeg i folkevalgtrollen står til tjeneste for, og er i løpende dialog med, de mennesker som har valgt meg. Dette er en toveis-kommunikasjon: på de ene siden forteller jeg om de saker som er til behandling i folkevalgte organer, for derigjennom å få innspill fra de som har meninger om, og berøres av, beslutningene. Men vel så viktig er å få innspill om de saker som ikke står på dagsorden, og som burde vært reist. I ombudsrollen får jeg mange slike henvendelser, og jeg står til disposisjon.»

Ivar Johansen, bystyremedlem i Oslo

Selskaper eid av kommuner er indirekte politisk styrt. Det vil si at kommunene eier gjennom deltakelse i selskapets eierorgan. Folkevalgte skal derfor ikke utøve ombudsrollen i forhold til kommunale oppgaver som er skilt ut i egne selskaper.

Rent juridisk, utøves eierstyring kun ved deltakelse i møter i selskaper eierorgan; generalforsamlinger for aksjeselskap, representantskap for interkommunale selskaper (IKS) eller årsmøter for samvirkeforetak.

IKS-loven § 7, 1. ledd:

Deltakerne utøver sin myndighet i selskapet gjennom representantskapet. Representantskapet er selskapets øverste myndighet og behandler selskapets regnskap, budsjett og økonomiplan og andre saker som etter loven eller selskapsavtalen skal behandles i representantskapet.

Ot.prp. 53 (1997-1998):

Første ledd første punktum fastslår at deltakerne utøver sin myndighet i selskapet gjennom representantskapet. Bestemmelsen innebærer at deltakerkommunene på grunnlag av deltakerforholdet ikke kan utøve noen myndighet i selskapet på annen måte enn gjennom sine representanter i representantskapsmøter.

Kommunens eierstyring bør derfor skje i politiske fora og utøves på grunnlag av skriftlige retningslinjer og fastsatte rammer som er vedtatt av de folkevalgte.

Den enkelte folkevalgte må utenom dette forholde seg til flertallsvedtak, fordi det i eierstyringen er kommunestyret som organ som utøver ansvarlig myndighet og fatter vedtak, ikke det enkelte medlem.¹

Foruten noen forhold som etter IKS-loven må vedtas i kommunestyret, kan eierstyringen delegeres til formannskapet.² Det forutsettes uansett at kunnskap om eierstyring blir gitt til alle medlemmene i kommunestyrene i Salten.

Det vil si at utenom i møter i disse eierarenaene, utøver ikke folkevalgte eierrollen.

OBLIGATORISK OPPLÆRING AV FOLKEVALGTE

Kommunene skal gjennomføre folkevalgtopplæring innenfor eierskap og selskapsstyring i første del av valgperioden.

¹ Se kml. § 6.

² Se IKS-loven § 4.

ROLLEAVKLARING I SELSKAPSSTYRING

I eierstyringen er det viktig å skille mellom roller, oppgaver og ansvar. Det er viktig å ha klart for seg hvordan eierstyring utøves gjennom felles forståelse av begrepene:

Folkevalgte i eierrollen	Den enkelte folkevalgte eller partigrupper har ingen direkte instruksjonslinje til selskapet eller representanter i det utøvende eierorganet. Saker som ønskes tatt opp, skal meldes som sak i kommunestyret på ordinær måte, etter en ev. forutgående diskusjon med kommunens eget eierorgan.
Kommunestyret	I enkeltsaker av prinsipiell eller av stor betydning, kan kommunestyret som kollegium og/eller formannskap instruere sin(e) representant(er) i eierorganet. Dette kan skje ved at representanten melder inn en sak til kommunens eget eierorgan i forkant av formannskaps-/kommunestyremøte eller at kommunens eget eierorgan melder saken inn etter forutgående samtale med representanten(e).
Kommunens administrasjon	Rådmannen og hennes/hans stab har ikke noen formell rolle i eierstyringen utenom rådmannens generelle ansvar for å påse at de saker som legges fram for folkevalgte organer er forsvarlig utredet, og at vedtak blir iverksatt. Det vil være naturlig å knytte rådmannen opp til kommunens eget eierorgan, men dette beslutter den enkelte kommune i sin eiermelding.
Kommunens eget eierorgan	Kommunen kan selv etablere et utvalg, sekretariat eller utpeke én person som ivaretar kommunens samlede eierportefølje. Organet kan operere som sekretær for kommunestyret/formannskap i eierspørsmål, eller kan delegeres myndighet til å behandle kommunens eierspørsmål på vegne av kommunestyret. ³
Utvøvende eierorgan	All eierstyring skjer gjennom eierorganet (representantskap, generalforsamling eller årsmøte). De valgte representantene skal ivareta egen kommunes interesser gjennom aktiv deltakelse i selskapenes eierorgan. Eierorganet har som formål å sikre at eiers overordnede interesser blir ivaretatt i selskapet, formulere klare mål for selskapet og velge det rette styret.
Styret	Styret er ansvarlig for realisering av eiers mål og skal ivareta selskapets interesse. Styret representerer ikke enkelteierne, men selskapet. Styremedlemmene velges av det utøvende eierorgan, og det er ev. disse som har instruksjonsrett overfor styret og myndighet til å bytte ut styremedlemmer. Styrevervet er personlig og når særlige forhold foreligger kan styremedlemmer trekke seg fra vervet.

³ Det er noen saker etter IKS-loven som kommunestyret ikke kan delegere til andre organ.

MØTER OG MYNDIGHET

MØTER I REPRESENTANTSKAP OG GENERALFORSAMLING

Møtene i de interkommunale selskapenes eierorganer skal gjennomføres på en måte som gir rom for reell dialog mellom selskapets representanter og eierne. Styret skal i forkant påse at flest mulig kan delta og tilrettelegge for at det blir en effektiv møteplass mellom eierne og styret.

Innkalling med saksliste skal sendes representantene og den postadressen kommunene har formidlet som mottaker. Dette skal skje minimum 4 uker før møtet. Utførlige saksdokumenter skal sendes senest 1 uke før møtet.

I aksjeselskap og samvirkeforetak må fullmakter være ordnet før møte. Det er ikke mulig å operere med fullmakt i IKS. Om et representantskapsmedlem i et IKS ikke kan møte, møter varamedlem.

Møtets varighet settes på forhånd av eierorganets leder i samråd med styreleder.

Styreleder og daglig leder har plikt til å delta i møtene. Etter aksjeloven skal selskapets revisor delta i generalforsamlingen når de saker som skal behandles, er av en slik art at dette må anses som nødvendig. For øvrig har revisor rett til å delta. Det legges til grunn at revisor deltar i de ordinære møter i selskapenes eierorgan.

I selskaper der det ikke er private eiere, skal de deltakende kommuners kontrollutvalg og kommunens revisor varsles og har rett til å være tilstede i møtene til selskapets eierorgan.

Det enkelte eierorgan behandler saker i tråd med den myndighet som loven har gitt eierorganet.

SÆRSKILT FOR REPRESENTANTSKAPENE

Til selskapenes representantskap velges det 2 representanter, en fra posisjon og en fra opposisjon fra hver kommune med tilstrekkelig antall varamedlemmer i rekke.

Ordfører avgir stemme på vegne av kommunen.

I henhold til IKS-loven er det kommunestyret selv som avgjør hvilke(n) representant(er) som skal møte i representantskapet. Medlemmene som velges til representantskap er personlige medlemmer, og det tillates ikke at andre møter etter fullmakt. Dette innebærer at det ikke kan pekes ut andre vararepresentanter enn de som er valgt av kommunestyret. Kommunene anbefales derfor å sørge for tilstrekkelig antall varamedlemmer slik at deltakelsen i representantskapet sikres.

Representantskapets medlemmer velges for fire år og den enkelte kommune kan foreta nyvalg av sine representantskapsmedlemmer i valgperioden.

Representantskapet velger både leder og nestleder.

DIALOGMØTER

Det skilles mellom møter i eierorganet og dialogmøter (også kalt eiermøter). Dialogmøte er en overordnet møteplass mellom selskapet og eierne uten formell beslutningsmyndighet.

Dialogmøter skal blant annet benyttes til å innhente styringssignaler fra eierne før saker av strategisk betydning iverksettes. Dialogmøter kan også benyttes til å informere eierne om virksomheten og/eller endringer i selskapets rammebetingelser og brukes ofte som formøte til møter i selskapets eierorgan.

Dagsorden for dialogmøtene besluttet av styret i selskapet, ev. i samarbeid med representantskapets leder. Til dialogmøtet inviteres eierorganets medlemmer. Ut fra sakene som skal behandles i møtet kan ordførere, formannskap i eierkommunene, rådmenn, relevante fagpersoner i eierkommunene eller andre inviteres til dialogmøtet. Det forventes at styret og daglig leder er til stede. Både dialogmøter og møter i selskapenes utøvende eierorgan skal sikre at selskapets formålsparagraf er i samsvar med en eventuell endring i driften, og i tråd med den generelle utviklingen i samfunnet. Samordnet effektiviseringskrav overfor selskapet kan også diskuteres i dialogmøter.

FAGLIGE OG ADMINISTRATIVE MØTEPLASSER

For hvert selskap bør det opprettes faglige og administrative møteplasser mellom eierkommunene og selskapet. Her skal blant annet følgende forhold behandles:

- Avklaring av selskapets rolle som tjenesteleverandør og ev. kompetanseplanlegger.
- Saker i grensesnittet mellom selskapet og kommunens virksomheter.
- Utvikling og ivaretagelse av bestillerkompetansen i eierkommunene.
- Sikring av partenes innflytelse i utviklingsarbeid.

For IKS'ene er det rådmannen som er kontaktperson, mens for øvrige samarbeid oppnevnes det kontaktpersoner innenfor det faglige virkeområde i kommunen til vedkommende.

Kontaktpersonen skal følge opp samarbeidssaker av administrativ eller faglig art.

STYRET

ANTALL STYREMEDLEMMER

I forbindelse med etablering av selskap eller revisjon av selskapsavtalen/vedtektene, skal antall styremedlemmer vurderes med tanke på eiers behov for å realisere sine mål og sikre selskapets interesser. Selskapets størrelse og kompleksitet vil avgjøre om selskapene har 3, 5 eller maksimalt 7 eiervalgte styremedlemmer.

Antall medlemmer og ev. varamedlemmer må være nedfelt i selskapsavtaler for IKS. Det er ikke pålagt å ha varamedlemmer til selskapsstyrer. Om styret skal ha varamedlemmer, velges disse i rekke. Styret beslutter selv om 1. vara skal inviteres til styremøtene for å sikre kompetanse og kontinuitet.

VALGKOMITÉ

Det er eiers ansvar å sørge for en styresammensetning og overordnet styringsramme som er tilpasset selskapets formål og eiernes forvaltningsverdier. Bruk av valgkomité skal sikre at styresammensetningen totalt sett gir selskapet den nødvendige erfaring og innsikt hva gjelder nødvendig politisk, faglig, juridisk og økonomisk kompetanse.

Det er selskapets eierorgan som oppnevner valgkomiteen og medlemmene av valgkomiteen fremmer forslag til styremedlemmer for selskapets eierorgan som formelt velger styremedlemmene. Valgkomiteen bør følge noen retningslinjer for sitt arbeid. Disse retningslinjene vedtas av selskapets utøvende eierorgan.

Se vedlegg 6: Utkast til retningslinjer for valgkomiteer.

STYREHONORAR

Styregodtgjørelsen skal reflektere styrets ansvar, kompetanse, tidsbruk og virksomhetens kompleksitet. Styreverv i selskaper må også vurderes i forhold til det personlige økonomiske og strafferettslige ansvaret dette vervet innebærer, og bør godtgjøres deretter.

Styremedlemmene bør få et faste styrehonorarer som skal dekke godtgjørelse til styremøter (ordinære og ekstraordinære) og forberedelser til disse. Det bør differensieres mellom styreleder, nestleder, ordinært styremedlem og varamedlem, hvor sistnevnte får honorar for oppmøte. Telefonmøter av konsulterende karakter godtgjøres ikke med møtehonorer.

Ev. tapt arbeidsfortjeneste og reiseutgifter dekkes etter regning. Sistnevnte i henhold til gjeldende satser i Statens reiseregulativ.

Ved fravær fra mer enn 1/3 av styremøtene i en periode foretas det en forholdsvis reduksjon i godtgjørelsen.

Valgkomiteen foreslår satsene på styrehonoraret, som en parallell prosess til innstilling på styrerepresentanter.

Eventuelle økte satser for honorering kan omfatte midlertidige, særskilte hensyn. Slik som for eksempel arbeidsintense perioder.

STYRERS ANSVAR

KOMPETANSE

Det er det enkelte styremedlems eget ansvar å ha tilstrekkelig kompetanse for å utføre vervet i det aktuelle selskapet.

Selskapets eierorgan skal dog sikre at nye styremedlemmer får nødvendig informasjon om selskapet i forbindelse med oppnevningen. Det er selskapet som utarbeider og oppdaterer skriftlig materiell til utdeling, ev. tilgang til elektronisk arkiv.

Styremedlemmer skal gis tilbud om styreopplæring, enten i regi av styret selv eller av eierne.

DIALOG MED EIER

Vedtak om å avhende eller pantsette fast eiendom eller andre større kapitalgjenstander i et IKS, eller foreta investeringer som er av vesentlig betydning for selskapet eller en eller flere av deltakerne skal tas av representantskapet. Er det tvil, må styret ta dette opp med representantskapet. For andre selskapsformer bør det vurderes om slike beslutninger skal behandles i eierorganet før styrevedtak.

Deltakernes eierstrategi må forankres i en selskapsstrategi. Selskapsstrategien er styrets verktøy for å operasjonalisere eiers formål og strategier for selskapet. Ansvar for selskapsstrategien er styrets og skal sikre operasjonalisering av eiers overordnet formål.

ETIKK

Det er viktig at selskaper som Saltenkommunene er eier av eller medeier i, jobber med etiske retningslinjer for styret og de ansatte, slik at selskapets etiske profil forankres i bedriftskulturen.

Varsling er å si fra om kritikkverdige forhold. Arbeidsmiljøloven lovfester retten til å si fra om kritikkverdige forhold i virksomheten og gir arbeidstakeren vern mot gjengjeldelse. Arbeidsgiver pålegges å legge forholdene til rette for intern varsling. En naturlig del av arbeidet med etikk er gjennomgang av selskapets varslingsrutiner.

Styret plikter å sette etikk på dagsorden i styret og i selskapet. Hvilke etiske valg og dilemmaer som er aktuelle, vil variere fra selskap til selskap. Styret skal gi en vurdering av mulige dilemmaer i sin selskapsstrategi. Målsettingen er å sikre en felles oppfatning av gråsoner selskapet kan operere i og hvilke valg selskapet og de ansatte da bør ta.

KORRUPSJON

Saltenkommunene forventer at selskaper de deltar i har nulltoleranse mht. korrupsjon. Strengt krav til åpenhet og offentlighet er et effektivt virkemiddel mot korrupsjon. Kommunene i Salten er opptatt av at selskaper hvor de har eierinteresser, er åpne om dilemmaer knyttet til korrupsjon, interessekonflikter og inhabilitet.

MILJØ OG KLIMA

Saltenkommunene forventer at selskapene tar miljøansvar. Styret skal prioritere langsiktige, regionale og bærekraftige miljøløsninger i selskapets utøvelse av tjenester så vel som organisering. Mål, gjennomføring og evaluering av miljøarbeidet må være klart angitt. Selskapenes arbeid med miljøspørsmål må skje systematisk og dekke hele verdikjeden i virksomheten.

Selskaper og foretak hvor Saltenkommunene har eierinteresser er ulike hva gjelder påvirkning på det ytre miljø. Dette vil nødvendigvis påvirke hvor omfattende rutiner og systemer de ulike selskapene må utvikle for å sikre at virksomheten tar nødvendige miljøhensyn. Alle selskapene skal miljøsertifiseres. Grønne innkjøp bør gjennomføres etter anskaffelsesregelverket.

LØNNSSTRATEGI

Selskapene skal utforme lønns- og insentivordninger slik at de fremmer verdiskapningen, og skal være rimelige. Hovedprinsippet bør være at selskaper og samarbeid følger kommunal lønnsstrategi der disse er sammenlignbare.

SAMFUNNSANSVAR

Kommunalt eide selskaper er opprettet for å ivareta et samfunnsansvar og for å levere grunnleggende tjenester til innbyggerne. Eierstyring er viktig for å kombinere innbyggernes behov og samfunnets verdier med effektivitet og lønnsomhet. Omgivelsene har forventninger om samfunnsansvarlig eierskap og samfunnsansvarlig drift, hvor ansvaret går ut over kortsiktig

profitt. Det forventes at alle selskapene tar et slikt samfunnsansvar og utvikler egne holdninger til forhold som bl.a. etikk, forebygging av korrupsjon, miljø, likestilling og integrering.

For selskaper er det styret som har ansvar for ivaretagelse av selskapets samfunnsansvar. Det forventes derfor at styrene i de enkelte selskapene tar samfunnsansvar, og at dette er integrert i selskapenes virksomhet og strategier.

MEROFFENTLIGHET

Det skal være åpenhet knyttet til Saltenkommunenes eierstyring, basert på prinsippet om meroffentlighet. Foruten de selskapene hvor markedsmessige hensyn tilsier det, skal selskaper kommunene deltar i praktisere meroffentlighet knyttet til sin virksomhet.⁴

STYREEVALUERING

Egenevaluering av styrets arbeid gir styremedlemmene økt bevissthet om oppgaver, roller, myndighet og ansvar. Styreleder skal ta initiativ til styreevaluering én gang i året.

I tillegg til egenevalueringen, skal styret foreta en årlig rekrutteringsevaluering som oversendes valgkomiteen som styrets bidrag til eierorganets valg av styremedlemmer.

Styret bør evaluere daglig leder, og daglig leder bør gis mulighet til å evaluere styret.

INFORMASJONSANSVAR

Selskapene skal gjøre offentlige rapporter, meldinger og andre relevante dokumenter tilgjengelige på sine hjemmesider.

Minst en gang hver kommunestyreperiode skal selskapet møte i kommunestyrene til sine eiere og orientere om virksomheten. Et egnet tidspunkt for informasjon om selskapet kan være når eierstrategien for dette selskapet skal opp til høring.

EVALUERING, REVISJON OG KONTROLL

EVALUERING AV EIERSTYRING

Eierorganet og styret skal i hver kommunestyreperiode evaluere eierstyringen etter bestemte maler.

SELSKAPS- OG EIERSKAPSKONTROLL

Kontrollutvalget skal føre tilsyn med det kommunale eierskapet. Forskrift om kontrollutvalg (§ 14) hjemler at utvalget plikter å påse at det gjennomføres kontroll med forvaltningen av kommunens eierinteresser og om eierinteressene utøves i samsvar med kommunestyrets vedtak og forutsetninger.

Kontrollutvalgene i hver kommune er ansvarlig for at det gjennomføres kontroller. Kommunestyret kan fastsette regler for kontrollutvalget og revisors kontroll. Kontrollutvalget skal minst en gang i

⁴ Se offl. § 2, 2. ledd.

valgperioden og senest ved utgangen av året etter at kommunestyret er konstituert, utarbeide en plan for gjennomføring av eier- og selskapskontroll som vedtas av kommunestyret.

Kommunelovens § 80 gir kontrollutvalget en vidtgående rett til opplysninger og innsyn i selskaper som kommunen i sin helhet eier alene eller sammen med andre kommuner/fyikeskommuner. Kontrollutvalget har også rett til å delta i representantskapsmøter og generalforsamlinger. Det bør derfor være en dialog om hvordan man skal drive selskapskontrollen med selskaper der flere kommuner er eiere.⁵ En slik dialog bør samordnes av kontrollutvalgssekretariatet ved behandling av planene for selskapskontroll.

⁵ Selskapskontrollene består av eierskapskontroll og forvaltningsrevisjon. Eierskapskontrollen inneholder en generell del med selskapsinformasjon og en spesiell del med opplysninger knyttet til den enkelte eier.

Forvaltningsrevisjon er et dypdykk i selskapet, basert på bestilling, problemstillinger og revisjonskriterier. Kontrollutvalgene kan enkeltvis eller samlet, bli enige om at det skal gjennomføres forvaltningsrevisjon av interkommunale selskaper eller samarbeid. Dette kan da tas innenfor den enkelte kommunes ressurs for forvaltningsrevisjon og kan samordnes ved at kommunene har felles kontrollutvalgssekretariat og felles kommunerevisjon. Eventuelt må dette bestilles i tillegg, og betales av eierkommunen(e).

VEDLEGG TIL EIERSTRATEGIEN

VEDLEGG 1: JURIDISKE RAMMER FOR EIERSTRYRING

Kommunene som organisasjon har i oppgave å levere tjenester overfor innbyggerne som en rekke særlover pålegger dem. I tillegg står kommunene fritt til å påta seg oppgaver for sine innbyggere uten at dette er hjemlet i lov. Avhengig av den enkelte særlov, står kommunen fritt til å samarbeide med andre kommuner om oppgaveutførelsen. Kommunen står også fritt til å delta i privatrettslige selskaper. I en slik sammenheng opptrer kommunen som eier på lik linje med ethvert annet privat rettssubjekt.

Samtidig er det viktig å understreke at kommunen forvalter fellesskapets midler, uansett om virksomhetene er organisert som selvstendige rettssubjekter, samarbeid eller det foregår i egen organisasjon. Det er derfor sentralt at kommunen tar et særlig samfunnsansvar uavhengig av organisasjonsform. Bedre eierstyring krever kunnskap, og i det følgende er det en kort gjennomgang av samarbeid og selskapsformer som er mulig for kommuner når de samarbeider med andre.

Innholdet i kapitlene er underordnet det til enhver tid gjeldende lov- og regelverk.

STYRE TIL LØSNING AV FELLES OPPGAVER (KML. § 27)

Kommuner og fylkeskommuner kan opprette et eget styre til løsning av felles oppgaver som angår virksomhets *drift og organisering*, altså oppgaver av økonomisk og administrativt karakter. Det er ikke anledning til å samarbeide om offentlig myndighetsutøvelse § 27-samarbeidet.

Alle saker av viktighet må derfor tas opp i de respektive kommunestyrene som har ansvar utad for sin del av samarbeidets virksomhet. Det kan likevel reguleres i vedtektene at styret skal ha mulighet til å binde deltakerkommunene økonomisk, men kun i begrenset grad.

Vedtektene for det interkommunale styre skal inneholde bestemmelser om:

- a. styrets sammensetning og hvordan det utpekes,
- b. området for styrets virksomhet,
- c. hvorvidt deltakerkommunene skal gjøre innskudd til virksomheten,
- d. hvorvidt styret har myndighet til å ta opp lån eller på annen måte pådra deltakerne økonomiske forpliktelser,
- e. uttreden fra eller oppløsning av samarbeidet

Et § 27-samarbeid er dermed et svært løst og uformelt samarbeid hvor lovgiver stiller få krav til organisering og styring. Dersom det overføres stor grad av kompetanse fra kommunene til styret, kan virksomheten ansees å være et selvstendig rettssubjekt med tilhørende arbeidsgiveransvar. Høyesterett avsa en dom i 1997 hvor skille samarbeid/selskap ble behandlet.⁶

Flere av samarbeidene i Salten er organisert som § 27 samarbeid. Noen av disse er også selvstendige rettssubjekt. Det er igangsatt et arbeid med å rydde opp i disse.

Det er ikke ønskelig å etablere flere slike samarbeid mellom Saltenkommunene. Nye samarbeidsløsninger skal organiseres etter de mer formaliserte samarbeidsløsningene i kommuneloven eller etter selskapslovgivningen.

⁶ Se Rt. 1997 s. 623.

VERTSKOMMUNESAMARBEID (KML. KAP. 5 A)

Vertskommuneløsningen gir mulighet til å samarbeide om offentlig myndighetsutøvelse. Gjennom denne modellen kan en kommune overlate utførelsen av offentlig myndighetsutøvelse til en vertskommune, så fremt lovverket som styrer virksomheten ikke er til hinder for det. Det opprettes ikke et nytt organ eller rettssubjekt, men oppgaven blir delegert fra egen kommune til den aktuelle vertskommunen.

For et vertskommunesamarbeid skal det opprettes en skriftlig samarbeidsavtale som vedtas av kommunestyret selv og vertskommunen skal orientere fylkesmannen om etableringen av samarbeidet. Samarbeidsavtalen skal inneholde en rekke bestemmelser (§ 28-1 e andre ledd) herunder utførelse og avvikling av samarbeidet.

Vertskommunen står fritt til å organisere virksomheten den har fått delegert. Folkevalgte organer i vertskommunen har ikke instruksjons- eller omgjøringsmyndighet på områder som er underlagt samarbeidet.

Det kan opprettes øvrige organer i et slikt samarbeid, men disse vil ha funksjon som arbeidsutvalg og kan ikke rukke ved den delegasjonslinjen som ligger i kommunelovens § 28-1 a-k.

STYRINGSSTRUKTUR

Det skilles mellom 2 typer organisasjonsstrukturer innenfor vertskommunesamarbeidet:

(1) Ved delegasjon av kompetanse som kommunestyret anser å være av ikke-prinsipiell karakter, opprettes et **administrativt vertskommunesamarbeid** (§ 28-1 b). Hver av de samarbeidene kommunene delegerer likelydende kompetanse fra eget kommunestyre til egen rådmann som igjen delegerer til rådmannen i vertskommunen.

(2) På områder der kommunestyret anser tjenesten å være av prinsipiell betydning, skal det delegeres likelydende kompetanse til **felles folkevalgt nemnd** (§ 28-1 c). Rådmannen i vertskommunen forholder seg til nemnda som fungerer som et lokaldemokratisk organ for samarbeidet. Nemnda kan igjen delegerer til vertskommunen administrativ myndighet til å treffe vedtak i enkeltsaker eller typer saker som ikke er av prinsipiell betydning.

Vurdering av hvorvidt tjenesten er av prinsipiell eller ikke prinsipiell betydning, avgjøres av hvert enkelt kommunestyre. Prinsipiell betydning kan forstås som oppgaver kommunestyrene delegerer til egen administrasjon i delegasjonsreglementet.

SAMKOMMUNE (KML. KAP. 5 B)

Samkommunen ble lovhjemlet i mai 2012 og er den andre modellen for samarbeid om offentlig myndighetsutøvelse. Kun kommuner og fylkeskommuner kan delta, og hver kommune kan kun delta i en samkommune.

Samkommunen er et selvstendig rettssubjekt som reguleres av kommunelovens kapittel 5 B med mindre annet er angitt (herunder forvaltningsloven og offentlighetsloven). Ved opprettelse gjelder arbeidsmiljølovens regler om virksomhetsoverdragelse. De oppgaver og den avgjørelsesmyndighet som overføres samkommunen, må være identiske for alle deltakerkommunene.

Deltakerkommunene skal opprette en skriftlig samarbeidsavtale for samkommunen. Kommunestyret vedtar selv avtalen og visse endringer.

Den enkelte deltakerkommune hefter ubegrenset for en andel av samkommunens forpliktelser. Tilsammen skal andelene utgjøre samkommunens samlede forpliktelser. En samkommune kan ikke være deltaker i interkommunalt samarbeid, men kan likevel forvalte midler i aksjer når dette har et finansielt formål. En samkommune kan være vertskommune (§ 28-1) for andre enn deltakerkommunene i samkommunen.

Samkommunen plikter å dekke inn underskudd i samkommunen. Deltakerkommunene plikter å yte tilskudd til inndekning av underskudd i samkommunen. Samkommunen kan bare ta opp lån dersom dette er fastsatt i samarbeidsavtalen. Dersom samkommunen skal kunne ta opp lån, skal avtalen inneholde et høyeste beløp for samkommunens samlede låneopptak.

Den enkelte deltakerkommune kan med skriftlig varsel til samkommunen og øvrige

STYRINGSSTRUKTUR

Samkommunestyret er samkommunens øverste organ. Samkommunestyret skal bestå av minst tre representanter med vararepresentanter fra hver deltakerkommune. Disse velges av og blant kommunestyrets medlemmer. Samkommunestyret velger selv blant sine medlemmer leder og nestleder. Lovens bestemmelser om ordfører og varaordfører gjelder tilsvarende for leder og nestleder i samkommunestyret.

Samkommunen skal ha en administrativ leder som ansettes av samkommunestyret selv. Det kan avtales at stillingen som administrativ leder i samkommunen skal gå på omgang mellom rådmennene i deltakerkommunene.

Kontrollutvalgets medlemmer velges blant medlemmene av kommunestyret, fylkestinget og kontrollutvalgene i deltakerkommunene. Hver deltakerkommune skal være representert med minst ett medlem i utvalget.

KOMMUNALT EIDE SELSKAPER

Ved selskapsorganisering skiller kommunen ut tjenesten i et selvstendig rettssubjekt. Forholdet mellom den enkelte kommune som eiere og selskapet ivaretas gjennom selskapsavtalen/vedtektene. Kommunen ivaretar eieransvaret gjennom representasjon i det operative eierorganet og har instruksjonsmulighet overfor de som møter på vegne av kommunen i dette organet, det være seg representantskapet, generalforsamlingen eller årsmøte. I enkelte tilfeller har kommunen også et finansieringsansvar overfor selskapet, gjennom tilskudd eller fastsetting av priser for selskapets tjenester.

Deltakernes ansvar er forskjellig ut fra hvilken selskapsform som velges; det kan organiseres med ubegrenset deltakeransvar eller med begrenset deltakeransvar. I aksjeselskap og samvirkeforetak har aksjonærene/deltakerne normalt ikke noe ansvar for selskapets forpliktelser utover det de skyter inn ved etablering. De har derfor et begrenset ansvar for selskapets forpliktelser. I interkommunale selskaper etter lov om interkommunale selskaper (IKS-loven) har deltakerne et ubegrenset proratisk ansvar (fullt ut kun innenfor sin prosent-/brøkvis eierandel) og i selskaper etter kml. § 27 ubegrenset solidarisk ansvar (en for alle, alle for en) om ikke vedtektene sier noe annet.

Ved utskillelse av kommunal virksomhet i selskaper, uansett organisasjonsform gjelder reglene om virksomhetsoverdragelse i arbeidsmiljøloven for de ansatte.⁷

⁷ Se aml. kap 16.

INTERKOMMUNALE SELSKAPER (IKS-LOVEN)

Interkommunale selskaper (IKS) er en selskapsform hvor kun fylkeskommuner, kommuner og andre IKSer kan være deltakere. IKSene er selvstendige rettssubjekter og ved utskilling av kommunal virksomhet til et IKS. Eierne omtales som deltakere. Et AS kan ikke være deltaker i et IKS, men et IKS kan eie aksjer i et AS.

Hver deltaker har et ubegrenset ansvar innenfor sin eierandel og et IKS kan i praksis ikke gå konkurs. På grunn av dette vil forretningsmessig virksomhet organisert som IKS være ulovlig offentlig støtte. Dette løses ofte ved at det etableres datterselskap organisert som aksjeselskap, der den forretningsmessige virksomheten utøves. Forvaltningen utøves da i morselskapet organisert som et IKS.

REPRESENTANTSKAPET

Et IKS skal ha et eierorgan, styre og daglig leder. Deltakernes myndighet i selskapet utøves i eierorganet som kalles representantskapet. Den enkelte kommune kan ikke utøve direkte innflytelse verken overfor styre eller daglig leder. Hver enkelt deltaker har instruksjonsmyndighet overfor sine medlemmer i representantskapet og kan gi instruks om blant annet stemmegivning. Det kan imidlertid ikke gis instruks som er i strid med lov, selskapsavtalen eller andre vedtak som er bindende for selskapsforholdet.

Representantskapet har en noe utvidet kompetanse i forhold til generalforsamlingen i et AS og det henger sammen med det ubegrensede ansvaret deltakerne har i selskapet. Når deltakerne påtar seg et større ansvar for selskapets forpliktelser er det også naturlig at styringsmulighetene utvides. Kommunestyrene utpeker navngitte representanter i representantskapet og personlige varamedlemmer. Det er ikke mulig å møte med fullmakt slik det er anledning til etter aksjeloven. Representantskapet utpeker også styret.

STYRE

Selskapet blir ledet av styret og daglig leder som representerer selskapet utad. Styrets myndighet er begrenset av selskapets formål og selskapsavtalen generelt i tillegg til eventuelle vedtak, instruksjoner og øvrige retningslinjer fastsatt av representantskapet.

Styrevervet er et personlig verv og medlemmene har tilsvarende ansvar som styremedlemmer i andre selskaper (AS/samvirkeforetak). Styremedlemmene plikter å erstatte skade som vedkommende forsettlig eller uaktsomt volder selskapet, den enkelte deltaker eller andre parter. Erstatningsansvar kan lempes dersom dette finnes rimelig under hensyn til utvist skyld, skadens størrelse, økonomisk evne og forholdene ellers.

AKSJESELSKAP (AKSJELOVEN)

Virksomheten i et aksjeselskap reguleres i aksjeloven og det er derfor aksjeloven som regulerer organisasjonsmessige spørsmål innenfor selskapet. Et aksjeselskap er et selskap hvor ingen av deltakerne har personlig ansvar for selskapets forpliktelser. Kommuner kan delta sammen med andre offentlige rettssubjekter eller private. Det kan også etableres aksjeselskap hvor kommunen er eneste aksjonær.

Eierne i aksjeselskapet (aksjonærene) har i utgangspunktet bare mulighet til å tape aksjekapitalen (det som er skutt inn i selskapet). Kreditorne kan bare gå til selskapet med sine krav. Derfor er det en rekke regler i aksjeloven som begrenser eiernes adgang til å ta penger ut av selskapet.

En aksje gir også rett til aksjeutbytte. Størrelsen på aksjeutbyttet foreslås av selskapets styre, men blir bestemt av aksjeeierne på generalforsamlingen. Generalforsamlingen har ikke rett til å vedta et høyere utbytte enn styret foreslår, kun den størrelsen de foreslår eller eventuelt et lavere utbytte. Et aksjeselskap som ikke er i stand til å oppfylle sine forpliktelser kan slås konkurs. Eierforholdet i et aksjeselskap kan endres ved kjøp og salg av aksjer. Som hovedregel krever overdragelse av aksjer samtykke fra selskapet, og de øvrige eierne har forkjøpsrett til å overta aksjene ved salg.

GENERALFORSAMLINGEN

Generalforsamlingen er selskapets eierorgan og kommunestyret må utstede fullmakt til den som skal representere kommunen i generalforsamlingen. Kommunestyret kan også treffe bindende vedtak om hvordan kommunens representant skal stemme i en bestemt sak. Dette fordrer at kommunestyret får til behandling saker i forkant av generalforsamlingen.

Generalforsamlingen har mulighet til å ta opp hvilken som helst sak til behandling hva gjelder selskapet. Dette innebærer at generalforsamlingen kan instruere styret og også omgjøre styrevedtak dersom selskapet ikke allerede har bundet seg i forhold til en tredjepart. En for inngående inngripen i driften av selskapet vil imidlertid ikke være i samsvar med den rollefordelingen aksjeloven legger opptil mellom eier og selskapsledelsen, og kommunen kan også pådra seg erstatningsansvar dersom den overtar den reelle styringen av selskapet.

STYRET

Aksjeselskap blir ledet av styret og daglig leder på vegne av eierne. Styret og daglig leder representerer selskapet utad. Kompetansen til styret begrenses av selskapets formål og øvrige vedtekter og eventuelle andre vedtak/instruksjoner vedtatt av generalforsamlingen. Det kan f.eks. vedtektsfestes av visse typer saker i hovedregel skal behandles i generalforsamlingen eller en konkret sak selv om styret etter aksjeloven har myndighet. Eksempler kan være økonomiske investeringer over en viss sum, lokaliseringsspørsmål eller opprettelsen av døtre.

Styreverv er et personlig verv med personlig ansvar. Styremedlemmer og daglig leder kan bli forpliktet til å erstatte skade som de i nevnte egenskap forsettlig eller uaktsomt har voldt selskapet, aksjeeier eller andre. Dersom styret eller daglig leder påfører selskapet en risiko som ut over den forretningsmessige forsvarlige, kan det medføre en erstatningsplikt. Det er også viktig å merke seg at styret og daglig leders aktsomhetsplikt skjerpes i situasjoner hvor selskapet er i økonomisk krise.

SAMVIRKEFORETAK (SAMVIRKEFORETAKSLOVEN)

Samvirkeforetak (SA) er en relativt ny organisasjonsform (2008) og har et sterkt innslag av brukerdeltakelse.⁸ Hovedformål må være å fremme medlemmenes økonomiske interesser, blant annet gjennom å gi stordriftsfordeler ved å samarbeide om en tjeneste. Deltakerne i samvirkeforetak har, i likhet med i aksjeselskap, et begrenset ansvar for virksomheten. Medlemskapet er frivillig og ubegrenset, men knytter seg til bruk av foretakets tjenester eller kjøp av dets varer.

I motsetning til aksjeselskap er det ikke kapitalavkastning som er hovedmålet for samvirke, men bruk av foretakets virksomhet gjennom aktiv samhandling. Medlemmene skal i utgangspunktet

⁸ Se samvirkelova av 29. juni 2007 nr. 81.

behandles likt, blant annet gjennom at hvert medlem har én stemme på årsmøtet. Saklig forskjellsbehandling er likevel akseptert.

Samvirkeovens utgangspunkt er at «intet» kommer ut fra samvirkeforetaket, med mindre dette er bestemt i vedtektene. Vedtektene må derfor gi utførelse og presis regulering av de disposisjonsmulighetene en ønsker skal være gjeldende. Disponeringen må skje for hvert år, knyttet opp til årets overskudd. Overskuddet kan brukes til etterbetaling, avsettes til etterbetalingsfond, avsettes til medlemskapital-konto eller benyttes til forrentning av andelsinnskudd og medlemskapskapitalkonto.

ÅRSMØTE

Det øverste organ i samvirkeforetak er årsmøtet som tilsvarer generalforsamling i as og representantskap i IKS. Det er gjennom årsmøtet at medlemmene utøver sin overordnede myndighet i foretaket. Den overordnede myndigheten består bl.a. i kompetanse til å velge styremedlemmer, treffe vedtak som er bindende for medlemmene, instruksjonsmyndighet overfor foretakets øvrige organer, omgjøringskompetanse mht. andre foretaksorganers beslutninger, og kompetanse til å delegerer sin myndighet.

Som medlem av et samvirkeforetak, vil en kommune være representert ved en fullmektig på årsmøte, men det er en begrensing i at ingen kan være fullmektig for mer enn ett medlem i årsmøter.

Et sentralt samvirkeprinsipp er at medlemmene skal ha lik stemmerett, dvs. prinsippet om «ett medlem - en stemme». Det er dog adgang til å differensiere stemmeretten. Dette må fremgå av vedtektene.

STYRET

Styre i et samvirkeforetak har samme myndighet, oppgaver og ansvar som for aksjeselskap og IKS. Styret er underlagt årsmøte og vervet er personlig.

STIFTELSE

Stiftelser er regulert i Stiftelsesloven. Kommuner står fritt til å opprette stiftelser. Når opprettet, er stiftelsen å anse som et selvstendig rettssubjekt. Årsaken til at man velger stiftelsesformen er at man sikrer å forfølge et gitt formål ved at stiftelser ikke kan kjøpes opp eller overstyres av eiere. I tillegg vil man i noen grad kunne oppnå skattemessige fordeler.

Stiftelsen er forskjellig fra andre selskapsformer ved at den ikke har noen eiere. Stiftelsens formue eies av stiftelsen selv. Dermed blir det heller ikke betalt ut utbytte fra stiftelsen og oppretterne mister rådigheten over formuesverdien ved opprettelsen. Stiftelsen har ingen generalforsamling eller årsmøte og er ikke demokratisk styrt. Stiftelsens formål blir fastsatt ved opprettelsen, og adgangen til å endre dette i ettertid er begrenset.

Kommuner har ingen innflytelse på hvordan stiftelse styres, men dersom stiftelsen for eksempel mottar kommunalt tilskudd, kan det stilles vilkår for støtten. Kommunen øver i så fall innflytelse på stiftelsen i egenskap av sin rolle som offentlig myndighet.

STYRET

Stiftelser er pliktige å ha et styre som er stiftelsens øverste organ. Styrevervene er personlige og kan ikke overføres ved fullmakt. Hvis stiftelsen er næringsdrivende har de ansatte rett til

representasjon i styret i saker som gjelder næringsvirksomheten. Styremedlemmene kan tilstås et rimelig vederlag i forhold til faktisk arbeidsmengde og ansvarsbyrde i stiftelsen. Det skal ifølge stiftelseslovens § 10 c) presiseres i vedtektene hvordan valg av styre skal skje.

VEDLEGG 2: FORSLAG TIL RUTINER VED ETABLERING AV NYE SAMARBEID

FORVALTNINGSMYNDIGHET OG FORHOLDET TIL SÆRLOVENE

Omfatter samarbeidet også vedtak i saker enkeltvedtak/myndighetsutøvelse?

FORMÅLET MED VIRKSOMHETEN

Hva er målsettingen med samarbeidet og hvilke antatte forventninger har en til gevinstene ved samarbeid. Dersom virksomheten skilles ut i et aksjeselskap og ikke har erverv som formål, skal dette tydeliggjøres i formålet. Risiko og forretningsområde skal tydeliggjøres.

HVILKE KONSEKVENSER HAR UTSKILLELSEN FOR DE ANSATTE?

Ved etablering av selvstendige rettssubjekter og overføring av ansatte til en vertskommune, gjelder arbeidsmiljølovens regler om virksomhetsoverdragelse. Er det ønskelig, kan det ev. avtales ordninger som sikrer de ansatte fortrinnsrett til stillinger i egen kommune innenfor et gitt tidsrom.

HVA ER KOMMUNENS ROLLE I FHT TJENESTENE SOM SKAL UTFØRES I SAMARBEIDET?

Skal kommunen kjøpe tjenester fra samarbeidet og er dette innenfor regelverket om offentlig anskaffelser (ev. egenregi)? Holder vi oss innenfor regelverket om offentlig støtte? Har kommunen tilsyns- og kontrollansvar overfor virksomheten? Hvordan skal skille mellom eier og kommunens rolle som kunde sikres for å unngå mistanke om rolleblanding og forfordeling?

GRAD AV POLITISK STYRING OG KONTROLL

Er virksomheten av en slik art at politikerne ønsker større eller mindre grad av styring og hvordan skal dette organiseres?

LOKALISERING AV HOVEDKONTOR/VERTSKOMMUNE

Hvor skal samarbeidet lokaliseres? Dette er ofte en politisk viktig beslutning.

SKATT- OG MERVERDIAVGIFT

Hvilke regler for skatt og mva trer i kraft ved de ulike selskapsformene ifht den aktuelle virksomheten?

KOSTNADSNØKKELE FOR EIERSKAP

Hvordan skal deltakerne ev. dele kostnadene ved oppretting og drift – dette må avklares. Innskuddet fra deltakerne ved oppretting av et IKS, skal nedtegnes i selskapsavtalen. Dette fordi summen er utgangspunktet for hva kommunen kan ta med seg om de trer ut av selskapet.

ET POLITISK VEDTAK SKAL FØLGES AV SELSKAPSDOKUMENTENE

Vedtaket om utskillelse av virksomhet til et interkommunalt selskap, må følges av de grunnleggende dokumenter for virksomheten (vedtekter, selskapsavtale, aksjonæravtale, eierstrategi, retningslinjer for valgkomité etc) og en angivelse av eventuell overføring av formuesmasse og ev. tilbakebetalingsplan. I vedtektene/selskapsavtalen bør det stå tydelig hvorvidt selskapet utfører oppgaver etter egenregi eller er konkurranseeksponert.

VEDLEGG 3: FORSLAG TIL FINANSIERINGSMODELLER

MODELL 1:

1. Likt grunnbeløp for alle deltakende kommuner
2. Øvrige kostnader fordelt etter innbyggertall

Kommentarer: Grunnbeløpet bør speile administrative grunnkostnader som ikke er avhengig av kommunestørrelse.

MODELL 2:

Alle kostnader fordelt etter innbyggertall, men fordelt på intervallet med synkende beløp med økende innbyggertall som for eksempel:

- a. De første 5 000 innbyggere, kr 5 pr innbygger
- b. Fra innbygger 5 000 – 10 000 kr 4 pr innbygger
- c. Fra innbygger 10 000 – 20 000 kr 3 pr innbygger
- d. Fra innbygger over 20 000 kr 2 pr innbygger

Kommentarer: Denne modellen med differensieringen av pris, avhengig av innbyggertall, innehar en fordeling av grunnkostnader for samarbeidet på deltaker kommunene. Intervallene på antall innbyggere kan selvfølgelig endres.

MODELL 3:

1. Likt grunnbeløp for alle deltakende kommuner
2. Kostnader til felles avtalte tjenester fordelt etter innbyggertall
3. Uttak av tjenester ut over «grunnpakken» betales til fulle av den enkelte kommune, inkludert overheadkostnader.

Kommentarer: I enkelte virksomheter kan det være nødvendig å innføre en sikringsbestemmelse som sier at hvis ikke tilbudet benyttes fullt ut, skal den enkelte eierkommune gi et dekningsbidrag for tapet av inntekter i henhold til eierandel. Dette forutsetter at det er felles oppslutning blant deltakerkommunene om at tjenesten skal være bedre enn kun et «minimumstilbud». De kommunene som tar ut tjenester utover grunnpakken betale kostnadene i sin helhet inkludert overhead kostnader. Denne modellen gjør det mulig å gi et noe variert tilbud til deltakerkommunene avhengig av behov, og vil redusere interessekonflikter knyttet til ulikt tjenestebehov.

MODELL 4:

1. Differensiert grunnbeløp for alle deltakende kommuner
2. Øvrige kostnader til felles fordelt etter innbyggertall

Kommentarer: Grunnbeløpet må ta høyde for kriterier i rammetilskuddet som slår svært ulikt ut for de enkelte kommunene. Tilskuddet tilsier at kommuner med høyere rammetilskudd vil relativt sett ha et større behov for tjenester, og det er dermed rimelig at grunnbeløpet gjenspeiler dette. Prinsippet kan også anvendes ved tilskudd til administrative tjenester hvor kommunene får et grunnbeløp uavhengig av kommunestørrelse.

VEDLEGG 4: FORSLAG TIL BUDSJETTRUTINER

For de samarbeidene som budsjetteres over Saltenkommunens budsjetter gjelder følgende for eierkommunenes deltakelse i budsjettarbeidet:

Når	Deltakerkommunene	Samarbeidene/selskapene
Mars	Vedtakelse i Regionrådet av rådmennenes forslag til budsjettforutsetningene. Dette oversendes samarbeidene. Budsjettforutsetningene vil inneholde nødvendige krav til budsjettering.	Årsmelding og regnskap behandles i styret.
April	Årsmeldingene oversendes deltakerkommunene for mulighet til å gi innspill i representantskapsmøtet (IKS)	Årsmelding og regnskap behandles i representantskapene.
Mai		Styrebehandling av samarbeidets forslag til budsjett/økonomiplan for neste år. Oversendes deltakerkommunen for å sikre at kostnadene innarbeides i den enkelte kommunes midlertidige rammer.
Juni	Rådmannsutvalget sender brev til ordførerne om generelle økonomiske føringer for kommende budsjettår. Signalene videreformidles til samarbeidene.	
August		Styrebehandling av økonomiplan, budsjett i det enkelte selskap oversendes rådmannsutvalget/ Regionrådets administrasjon
August/ september	Dialogmøte mellom selskapsledelsen, eierorganets leder samt rådmannsutvalget vedrørende budsjettet. Selskapet presenterer her forarbeidet til budsjett og handlingsplan.	
Medio september	Økonomiplanforslaget fra samarbeidene behandles i Regionrådet	
September		Eierorganet vedtar budsjett og handlingsplan med umiddelbar oversendelse til kommunene.
Oktober	Rådmannen legger frem budsjettforslag for kommunen der selskapene og samarbeidene inngår.	
Desember	Kommunestyrene vedtar økonomiplan og budsjett inkl. bevilgninger til de interkommunale selskapene og samarbeidene.	

VEDLEGG 5: UTKAST TIL TEMA FOR EIERSTRATEGIER I ENKELTSKAPER

Eierstrategien er et supplement til selskapsavtalen/vedtektene og sammen har de status som eiernes styringsdokument for det konkrete selskapet.

Selskapsavtalen/vedtektene skal til enhver tid være samordnet med eierstrategien for selskapet. Revisjon av eierstrategi kan utløse revisjon av selskapsavtalen og vis versa.

Det anbefales at eierstrategien minst inneholder følgende punkter:

FORMÅL MED EIERSKAPET

Eierkommunenes hovedformål med sitt eierskap på kort og lang sikt.

Utviklingen i selskapet fra etablering til i dag (rammer og tjenester) samt grunnlaget for den enkelte deltakers deltakelse. Også hva eierne ser for seg i forhold til utvikling i samarbeidsområdet.

Hvorfor har kommunene gått sammen om dette området?

STYRINGSPRINSIPPER

Hvordan representeres eierne i eierorganet og hvordan er stemmefordelingen der?

Selskapet kan ta initiativ til å avholde drøftingsmøter for å lufte forhold med sine eiere.

SELSKAPETS ROLLER, OPPGAVER OG HANDLINGSROM

Selskapet skal ivareta de roller og utføre de oppgaver som eierne anser som hensiktsmessig for å realisere eiernes formål med selskapet.

Presentasjon av selskapsformen og styringsmekanismene i den valgte selskapsformen. Om det er etablert et konsern bør alle selskapene i konsernet presenteres i sammenheng.

- Hva er formålet med samarbeidet og hvilke(t) oppdrag har deltakerkommunene gitt til samarbeidet? Samfunnsutvikler, Bestiller/utførerfunksjon, støttefunksjon til kommunene, finansielt instrument og eller annet.
- Hva er selskapets primære virkeområde og kan de påta seg andre oppgaver?
- Hvordan sikres rammene for tjenesteleveransene til eierne/kundene? Kan selskapet benytte underleverandører, etablere datterselskap eller samarbeide med andre?

VALG AV STYRE

Styret skal sammensettes på en slik måte at det blir i best mulig stand til å utføre de oppgaver det er pålagt. Styremedlemmer kan hentes fra kommuneadministrasjonen, folkevalgte eller fra næringslivet generelt. Som hovedregel bør det være slik at folkevalgte kun går inn dersom styreoppgavene har en politisk karakter. Før valget må aktuelle kandidater gis mulighet til å vurdere ev. habilitet.

Representantskapet nedsetter en valgkomité som følger vedtatte retningslinjer for valgkomiteen. Valg av styret skjer i representantskaps-/generalforsamlingsmøtet.

Se vedlegg 6.

GODTGJØRELSE TIL STYRET

Godtgjørelse til styret bør utformes slik at den fremmer verdiskapningen i selskapene og fremstår som rimelig ut fra styrets ansvar, kompetanse, tidsbruk og arbeidets kompleksitet. Styrets godtgjøring bør ligge på et moderat nivå og se hen til den alminnelige lønns- og prisutviklingen i samfunnet når denne er oppe til justering.

I aksjeselskapene og de interkommunale selskapene er det hhv. generalforsamling og representantskap som årlig tar stilling til godtgjørelsens størrelse. Valgkomiteen kommer med forslag.

FORVENTNINGER TIL STYRET

Styret har ansvar for at selskapet forvaltes i tråd med eiers interesser. Styret skal ivareta den strategiske ledelsen av selskapet innenfor de rammer som er gitt av eier. Videre skal styret være en viktig diskusjonspartner og støttespiller til ledelsen i større saker. Samtidig må styret kontrollere ledelsens arbeid ut fra gitte målsetninger. Styret må derfor ha en uavhengig rolle i forhold til ledelsen. Et kompetent styre må kunne utfordre administrerende direktør og bedriften slik at det tas gode beslutninger.

MOTIVASJON FOR KOMMUNALT EIERSKAP

Spørsmålet om organisering må ses i forhold til virksomhetens karakter. Noen kommunale selskaper kan være drevet av rene forretningsmessige hensyn, mens for andre selskaper vil kjerneoppgavene være forvaltning og myndighetsutøvelse. Risiko og behovet for politisk styring bør stå sentralt i dette valget. En virksomhet med høy økonomisk risiko bør organiseres slik at eventuelt tap for kommunen begrenses. Aksjeselskaper vil da være mest aktuelt. I valget av organisasjonsform bør formålet med virksomheten diskuteres.

KJØNNBALANSE

I tillegg til det eksisterende kravet om kjønnsbalanse i kommunale utvalg, kommunale foretak og IKSer, er det også lovkrav om kjønnsbalanse i styret for aksjeselskaper hvor kommuner eller fylkeskommuner eier minst to tredeler av selskapet.

Dette krever samordning forut for valgene på generalforsamlingene.

HABILITET

Habilitetsbestemmelsene er de seneste årene blitt innskjerpet i lovverket, bl.a. gjennom endringer i forvaltningsloven. Ved valg til styrer er det viktig å være klar over dette. At en person er inhabil innebærer at vedkommende ikke kan tilrettelegge saksgrunnlaget eller treffe avgjørelser i en sak. Loven fastslår at en person er inhabil når han/hun leder eller har en ledende stilling, er medlem av styret eller bedriftsforsamling for et selskap som er part i saken og som ikke helt ut eies av stat eller kommuner, eller en forening, sparebank eller stiftelse som er part i saken.

Forvaltningslovens § 6 fastslår at ingen kommunalt ansatte eller folkevalgte skal håndtere saker i kommunen som gjelder et selskap der de selv er styremedlem, også der selskapene er fullt ut

offentlig eid. KS Eierforum kommenterer at det likevel er viktig å understreke at politisk deltakelse i styrene generelt vil være tillatt, og at politisk kompetanse i mange virksomheter er viktig for selskapsstyrene. Politikere som har eller har hatt styreverv har også en høyere generell interesse og kunnskap om selskapene og eierstyring, og bidrar på denne måten med viktig kompetanse i kommunestyret og deres ansvar.

SELSKAPSSTRATEGI

Som grunnlag for styringsdialogen mellom eierne og selskapet, forventes selskapet å etablere en selskapsstrategi, forankret i relevante nasjonale og lokale ambisjoner og føringer, eiernes eierstrategi samt selskapsavtalen. Selskapsstrategien skal angi:

- Visjon for selskapet
- Rammer for selskapets virksomhet
- Status for selskapets virksomhet
- Strategiske utfordringer for selskapet
- Strategiske mål og ambisjoner for selskapets virksomhet
- Selskapets strategiske og operative virkemidler

Selskapsstrategien skal rulleres minst en gang pr valgperiode. Det er styret som er ansvarlig for utarbeidelse av selskapsstrategien. Selskapsstrategien skal formelt vedtas i styret, men med mindre markedsmessige forhold tilsier det, skal denne behandles i representantskapet før vedtakelse.

OM DET ER AKTUELT: EIERSKAP I ANDRE SELSKAPER

Selskapet kan etablere hel- eller deleide datterselskaper, der dette tjener selskapets formål. Det legges til grunn at slike selskapsetableringer rettes mot å løse oppgaver som ikke løses på en tilfredsstillende måte ved hjelp av eksisterende marked, samt at nye selskapsetableringer ikke kommer i konflikt med andre eierinteresser kommunene måtte ha.

ØKONOMI

Det forutsettes at selskapet har en finansforvaltning som gir tilfredsstillende avkastning uten at det innebærer en vesentlig finansiell risiko for selskapet. Forvaltningen skal sikre lave finansieringskostnader og god likviditet.

Selskapets formuesforvaltning skal være gjenstand for betryggende kontroll, og styret har ansvar for dette. Dette kan blant annet sikres gjennom utarbeidelse av et finansreglement som regulerer selskapets risikoeksponering.

Om selskapet skal bygge opp en egenkapital bør dette stå her.

Modell for kostnadsfordeling mellom kommunene skal også inn her.

Eiernes innskudd, selskapsandel og forpliktelser bør reguleres her. I et IKS er dette veldig viktig da dette danner grunnlaget for hva den enkelte deltaker ev. kan ta med seg ut av selskapet ved eventuell uttreden.

UTTREDEN OG OPPLØSNING

Rutiner og forutsetninger ved uttreden og oppløsning bør reguleres i eierstrategien.

Trer det inne en ny deltaker eller går aksjene over til ny eier, faller eierstrategien bort om ikke den nye parten uttrykkelig eller stilltiende tilslutter seg denne. I utgangspunktet krever endring av eierstrategien enstemmighet blant deltakerne i det operative eierorgan, om ikke avtalen selv regulerer noe annet. Avtalen kan videre opphøre ved mislighold og eierskifte, men den kan ikke uten videre sies opp.

SELSKAPETS ÅRLIGE EIERMELDING

I tillegg til den årlige årsmeldingen skal selskapet årlig levere en eiermelding. Eiermeldingen vedtas i representantskapet sammen med årsmeldingen og videresendes eierkommunene til informasjon. Eiermeldingen skal rapportere i forhold til gjeldende eierstrategi og selskapsstrategi. Den skal primært vise i hvilken grad selskapet oppfyller eiernes forventinger og selskapets egne mål, gi informasjon om planlagte endringer i tjenestetilbudet, samt vesentlige endringer i kostnadsnivået for selskapet.

EIERSTRATEGI 2016-2020

Konkrete ønsker fra eierne til selskapet:

- 1.
- 2.
- 3.

VEDLEGG 6: UTKAST TIL RETNINGSLINJER FOR VALGKOMITÉ

MANDAT

Valgkomiteen skal i forbindelse med representantskapet/generalforsamlingens valg av medlemmer og varamedlemmer til styret i xxx foreslå kandidater til disse vervene, samt levere forslag til honorar for disse medlemmene i perioden.

STYRET I XXXX

Styret i xxxx består av x medlemmer, hvor x av medlemmene med x numeriske varamedlemmer velges av representantskapet/generalforsamlingens etter forslag fra valgkomiteen.

x ansattevalgt (e) styremedlem(mer) velges uavhengig av de eiervalgte styremedlemmene av og blant de ansatte og for 2 år av gangen.

Valgkomiteen skal legge vekt på de foreslåtte kandidatenes erfaring, kvalifikasjoner og deres evne til å arbeide som medlemmer av xxxx styre på en tilfredsstillende måte.

De eiervalgte styremedlemmene velges for 2 år, men slik at x av styrets medlemmer er på valg hvert år. Begrunnelse er at styret skal sikres kontinuitet.

VALGKOMITEENS SAMMENSETNING

Valgkomiteen består av x medlemmer oppnevnt av representantskapet/generalforsamlingen og velges for 2 år av gangen.

Selskapets styre og selskapets ledelse kan ikke velges inn i valgkomiteen.

Representantskapet/generalforsamlingen vedtar de honorarer som skal utbetales til medlemmene av valgkomiteen.

Valgkomiteens utgifter skal dekkes av selskapet.

PROSEDYRE

Daglig leder i xxxx kaller inn til møte i valgkomiteen 3 måneder før vårmøte i IKS/generalforsamlingsmøte.

Valgkomiteen kommer med skriftlig fremlegg til representantskapet/generalforsamlingen på kandidater til verv som styreleder og styremedlemmer. Dette skal sendes ut sammen med innkalling til møtet i eierorganet.

Valgkomiteen skal også foreslå honorar til styremedlemmene og styrets leder.

Valgkomiteens leder, eller den person som er gitt fullmakt av lederen, skal presentere komiteens anbefalinger i møte og gi en begrunnet fremstilling av anbefalingen.

VALGKOMITEENS ARBEID

Valgkomiteen setter selv grensen for sitt arbeid. Valgkomiteen bør kontakte styremedlemmer og ledelsen i selskapet og eksterne rådgivere kan benyttes ved behov.

Ved valg av medlemmer til styret *skal* det legges vekt på følgende:

- At styret får den kompetansen som er nødvendig for selskapet.
- At styremedlemmene har gode samarbeidsevner.
- En representativ sammensetning og minimum 40% representasjon av hvert kjønn.⁹
- Ivaretagelse av selskapets interkommunale eierskap.

Særlige egenskaper som *kan* vektlegges ved valg av medlemmer:

- Styreleder bør ha ledererfaring og et godt omdømme.
- Medlemmer av styret bør ha og/eller være villige til å tilegne seg ulik kompetanse som styret har behov for ut ifra styrets og selskapets situasjon.
- Medlemmene bør ha egenskaper og/eller erfaring som vil styrke styrets totalkompetanse.

De deler av styrets egevaluering som er relevant for valgkomiteens arbeid, skal gjennomgås og tas i betraktning når valgkomiteen gir sin anbefaling.

Før valgkomiteen anbefaler de foreslåtte kandidatene, skal kandidatene bli utfordret på hvorvidt det kan være noen habilitets utfordringer og bli forespurt om de er villige til å motta vervet som styremedlemmer eller ev. styreleder. Bare kandidater som har bekreftet at de er villige til å inneha slike verv, skal anbefales av valgkomiteen.

⁹ Dette gjelder også varamedlemmene..

EIENDOMSSKATT PÅ KRAFTVERK 2017

Saksbehandler: Ole Petter Nybakk
 Arkivsaksnr.: 16/1070

Arkiv: 232

Saksnr.:	Utvalg	Møtedato
55/16	Beiarn Kommunestyre	31.10.2016
6/17	Formannskapet	08.03.2017

Rådmannens innstilling:

Beiarn kommune ber finansdepartementet intensivere arbeidet med å vurdere kapitaliseringsrenten som benyttes ved berergrning av eiendomsskattegrunlaget for større kraftverk.

Det forventes at reglene om rentefastsettelsen/kapitaliseringsrenten blir fastsatt i forskrifts form og følger faglige kriterier.

Beiarn kommune forventer enn lavere kapitaliseringsrente enn i dag og mener det foreligger sterke faglige grunner til at kapitaliseringsrenta for de siste år burde vært rundt 3 %. Forventet renteutvikling tilsier at en kapitaliseringsrente for skatteåret 2018 ikke bør bli vesentlig høyere enn nevnte 3 %.

Beiarn kommune ønsker ikke at rullerende kraftpriser for siste fem år skal erstattes med sju år for om mulig å dempe virkningen av varierende priser. Dette fordi en lengre tidsserie tenderer til å gjøre denne viktige kommunale inntekten om til en avgift heller enn en skatt. Kommunene må fortsatt, gjennom lov og forskrifter, sikres en rettferdig og forutsigbar andel av vannkraftformuen.

Bakgrunn og status:

Det vises til K-sak fra oktober 2016 om utviklingen i eiendomsskatt på verker og bruk hvor følgende vedtak ble fattet:

Beiarn kommunestyre oversender vedlagte brev til Stortingets finanskommite og følger opp med koordinert politisk påvirkning.

Sakfremlegg og uttalelse til finanskommiteen vedlegges. Videre vedlegges finansministerens tilsva om emnet til stortingsrepresentant Kjell-Idar Juvik (AP), samt kommunens brev av 20. desember til ministre og NVE, med tilsva fra olje- og energiministeren til Beiarn kommune.

Saken dreier seg om et betydelig inntektsbortfall i eiendomsskatt på kraftverk. Det er to årsaker til inntektsbortfallet;

1. Gjennomsnittlig kraftpris for perioden 2011 – 2015, som er grunnlag for utskrivning av eiendomsskatt for budsjettåret 2017, er vesentlig lavere enn gjennomsnittlig

kraftpris for f.eks årene 2010 – 2014. Verdiberegningen gjøres med bakgrunn i fem års rullerende priser.

2. En viktig del av eiendomsskattegrunnlaget for det enkelte anlegg er hvilken kapitaliseringsrente som benyttes i verdiberegningen. Gjeldende kapitaliseringsrente er på 4,5 %. Det mener alle 173 medlemskommuner i Landssammenslutninga for vasdragskommuner (LVK) er for høyt.

Stortinget har siden høsten 2012 gjort tydelig at denne renten skal vurderes i forbindelse med de ordinære budsjettprosessene. Det har til nå ikke skjedd – selv etter det betydelige arbeidet som er gjort fra slutten av oktober 2016.

Sumvirkning av pkt 1. og 2. er at verdien av berørte kraftverk, som eiendomsskattegrunnlag går ned med 54 milliarder kroner fra skatteåret 2016 til skatteåret 2017. De berørte kommunene får som direkte konsekvens 380 millioner kroner mindre å drive barnehager, skoler, sykehjem mv for.

LVK-kommunene sitt syn er at kapitaliseringsrenten burde vært satt til ca. 3 % av finansdepartementet. Dersom dette hadde skjedd ville kommunene ikke fått noe inntektsbortfall av betydning fra 2016 til 2017.

Det er for sent å få gjort noe med 2017. Beiarn kommune kommer til å tape ca 1,4 millioner i forhold til 2016. Verre er det at inntektsnedgangen vil fortsette – og øke utover økonomiplanperioden dersom det ikke skjer noe med kapitaliseringsrenten i løpet av året.

Nærmere om LVK-kommunenes syn - oppsummert:

1. Vannkraftanleggene har ikke blitt 54 milliarder kroner mindre verdt fra 2016 til 2017. Vannkraftanleggenes reelle markesverdi bygger på en kombinasjon av kraftprisene og kapitaliseringsrenten.
2. Til tross for klare føringer fra tidligere år og i budsjettforliket for 2017 – og fra øvrig politisk hold, har ikke statråden for finans etterkommet Stortingets vilje. Rentenivået må avklares snarlig og før Revidert nasjonalbudsjett 11. mai 2017. I motsatt fall vil kommunene oppleve et ytterligere eiendomsskattebortfall i 2018.
3. Det generelle rentenivået er kraftig redusert de senere år og er forventet å skulle vedvare. Denne utviklingen over tid i rentemarkedet må bli gjenspeilet i kapitaliseringsrenten, som for samtlige andre renter brukt til kraftskatteformål.
4. Kapitaliseringsrenten må følge faglige kriterier og bli fastsatt i forskrift, som for de øvrige kraftskattene. Den tidligere beregningsmetoden for kapitaliseringsrenten, som gjalt frem til 2011 kan benyttes, med en risikofri realrente som varierer over tid og et fast risikopåslag (2 pst.)
5. Finansministeren har i brev av 27. januar 2017 henvist til vertskommunenes øvrige inntekter fra vannkraftproduksjon som innvending mot å redusere kapitaliseringsrenten. I tillegg til at ministeren her oppgir feil i inntektsutviklingen

anses denne delen av tilsvaret for å være en usaklig sammenblanding av jus og politikk: LVK har bedt Finansdepartementet etterleve regelverket om eiendomsbeskatning, mens finansministeren argumenterer med sitt syn på vertskommunenes øvrige kraftinntekter. Dette kan naturligvis ikke brukes som et argument mot å sørge for korrekt beregning av vannkraftanleggenes reelle markedsverdi – som jo er grunnleggende i eiendomsskatteloven.

Vurdering:

I finansministerens tilsvare til st.representant Juvik tas opp at Stortingets anmodningsvedtak av 5. desember om å vurdere kapitaliseringsrenten vil bli fulgt opp. Likvel gis det i samme tilsvare noen signaler som tilsier at kommunene ikke kan vente å bli fullt ut hørt i vår argumentasjon. Det må altså arbeides videre med saken.

I nevnte svarbrev til Juvik tas også opp at «I tillegg til anmodningsvedtaket om å vurdere kapitaliseringsrenten har Stortinget bedt regjeringen « (...) foreta en vurdering av å utvide antall år som danner grunnlag for beregning av vannkraftverkens verdi for å redusere risikoen for store svingninger i eiendomsskattegrunnlaget». Å forfølge dette vil rådmannen advare mot. For at eiendomsskatten skal bli sett på som skatt må den kunne følge den faktiske verdi- og formuesutviklingen. Ved å utvide antall pris-år som inngår i grunnlaget for skatten, får denne inntekten en karakter av avgift heller enn en skatt. Dette er et prinsipp kommunene bør holde på.

Vedlegg:

- Saksfremlegg av oktober 2016 samt kommunens uttalelse til finanskomitèen
- Finansministers svar til stortingsrepresentant Kjell-Idar Juvik av 27. januar då
- Beiarn kommunes brev til ministre og NVE av 20. desember 2016
- Tilsvare på kommunens brev av 20.12.16 fra olje- og energiminister Søviknes

Utkast til brev til Finanskomitèen:

Stortinget
Finanskomiteen

per e-post til det enkelte medlem

STATSBUDSJETTET – REDUSERT EIENDOMSSKATT FOR VERTSKOMMUNENE MÅ KOMPENSERES

Beiarn kommune viser til brev fra LVK til Finanskomiteen av 11. oktober og 25. oktober 2016. Beiarn støtter LVK sitt forslag til løsning i en viktig sak for 173 kommuner i landet. *Kapitaliseringsrenten må settes ned og den foreslåtte økningen til 34,3 som ny sats for grunnrentebeskatning må avvises.*

For vår kommune synker den skattemessige verdien av kraftanleggene for året 2017 med 300 millioner, med påfølgende tap i eiendomsskatteinntekter. Tapet begrenses til en viss grad ved at det stadig bygges ut ny miljøvennlig kraft hos oss til glede for storsamfunnet. Netto verditap er derfor denne gang ca 200 millioner, men vi vet at eiendomsskatten kommer til å gå ytterligere ned dersom det ikke gjøres noe med elementene som inngår i beregningen av eiendomsskattegrunlaget.

NVE har akkurat nå sju nye småkraftverk i Beiarn til vurdering. Vår kommune har allerede ofret store naturverdier ved blant annet og ha en andel av Svartisanlegget, som Statkraft selv betegner som Norges råeste kraftanlegg. Det kan altså bli mer.

Mindre kraftverk gir ikke inntekter til samfunnet i form av naturressursskatt, konsesjonskraft eller andre inntekter. Eiendomsskatten og bare den har hittil vært en sikker og viktig inntekt. Nå lurere vi virkelig på om kommunen fortsatt skal legge til rette for irreversible utbygginger. Eiendomsskattereglene må endres for at den lokale forståelsen og aksepten for kraftutbygging skal opprettholdes.

KAPITALISERINGSRENTEN BØR FASTSETTES MED UTGANGSPUNKT I RENTEN FOR STATKASSEVEKSLER, MED TILLEGG AV 2 PROSENT RISIKOTILLEGG – MAKSIMUMSVERDIEN BØR FJERNES

Beiarn kommune anmoder komiteen om å be departementet iverksette to tiltak som i noen grad kan redusere inntektsbortfallet med virkning for 2017:

1. Under budsjettbehandlingen for 2012 sluttet Stortinget seg til regjeringens forslag om å fastsette kapitaliseringsrenten for eiendomsskatteformål som ledd i den årlige budsjettbehandlingen:

"Regjeringen vil ta stilling til spørsmålet om justering av maksimums- og minimumsreglene og fastsettelse av kapitaliseringsrenten for årene etter 2013 i forbindelse med de ordinære budsjettprosessene."

Tidligere ble kapitaliseringsrenten for eiendomsskatteformål fastsatt med utgangspunkt i renten for statskasseveksler, med tillegg av et risikopåslag. Ved en gjeninnføring av dette beregningsgrunnlaget med renten på tolv måneders statskasseveksler og et risikotillegg på 2%, vil det i noen grad utligne det varslede skattebortfallet.

2. Tilsvarende vil en opphevelse av den foreldede ordningen med maksimumsverdi og minimumsverdi ved eiendomsskattetakseringen redusere det samlede inntektsbortfallet.

Til slutt vil Beiarn kommune også be komiteèn vurdere om fradragmuligheten for grunnrenteskatt i eiendomsskatt bør fjernes eller begrenses. Vi innser at dette i realiteten vil bety en skatteskjerpelse for kraftselskapene, slik at dette bør underkastes nærmere vurderinger før det settes i verk. Men det er ikke rimelig at staten kan øke sine inntekter på bekostning av kommunene, slik vi opplever at det nå legges opp til.

Vannkraftens fortrinn som energikilde er av global karakter. Den er forurensningsfri og den er uten utslipp. Ulempene er av lokal karakter, som følge av naturinngrepene vannkraftutbygging fører med seg. En omlegging til en grønnere energiforsyning forutsetter lokal aksept av de naturinngrep vannkraftanlegg fører med seg. En varig verdiandel av vannkraftformuen er da avgjørende. Beiarn kommune blir gjerne med videre, men da må i første omgang kapitaliseringsrenten settes ned slik beskrevet over.

Med vennlig hilsen

SAKSFRAMLEGG

Saksbehandler: Ole Petter Nybakk
Arkivsaksnr.: 16/1070

Arkiv: 232

EIENDOMSSKATT PÅ KRAFTVERK 2017

Rådmannens innstilling:

Beiarn kommunestyre oversender vedlagte brev til Stortingets finanskomité og følger opp med politisk koordinert påvirkning.

Bakgrunn:

Sentralskattekontoret for skattesaker (SFS) har i høst sendt ut informasjon som viser et dramatisk inntektsbortfall fra 2016 til 2017 for kommuner med vannkraftanlegg. Landssammenslutninga for vassdragskommuner (LVK) har sendt brev til Finanskomitéen på Stortinget og oppfordrer kommunene til å følge dette opp med egne brev og annen politisk påvirkning.

Saksutredning med rådmannens vurdering:

Inntektsnedgangen som er i fokus i denne saken kommer innen den kommunale eiendomsskatten for verker og bruk. Vi finner minst tre potensielle årsaker til inntektsnedgangen:

1. I beregningsgrunnlaget for eiendomsskatten inngår kraftprisen slik den rullerende er på spotmarkedet siste fem år. Dette innebærer at for den eiendomsskatten kommunene skal kreve inn i 2017, faller gjennomsnittlig spotpris i 2010 (42 øre/kWh) ut av grunnlaget, mens gjennomsnittlig spotpris i 2015 (18,2 øre/kWh) kommer inn.

Rådmannen mener at også kommunene må tåle en vis svingning i inntektene i takt med varierende kraftpriser. Det anbefales derfor ikke å protestere på dette elementet i beregningsgrunnlaget, i denne omgang.

2. Energi Norge jobber for bedre kår for sine medlemmer i kraftbransjen, slik LVK gjør det for kraftkommunenes interesser. De siste årene har Energi Norge hatt spesielt fokus på kraftselskapenes skattetrykk. Særlig er det protestert mot økende skatt på superprofitt, grunnrenteskatten, som ved innføring var på 27 %, nå er på 33 % og som ifm Statsbudsjett for 2017 foreslås økt til 34,3 %. Kraftbransjen er til en viss grad blitt hørt. Ikke ved signaler om redusert sats på grunnrenteskatten, men ved at selskapsskatten er redusert fra 25 % til 24 %.

Grunnrenteskatten går uavkortet til Staten. Denne kan imidlertid trekkes fra i grunnlaget for den kommunale eiendomsskatten. Økt grunnrentesats reduserer slik kommunenes eiendomsskatt. Satsen i 2017 vil få virkning på den eiendomsskatten kommunene skal skrive ut i 2019.

Rådmannen stiller spørsmål ved om virkningen for kommunene av økt grunnrenteskatt til kraftselskapene er tilsiktet. Det tilrås å protestere mot denne virkningen ovenfor Finanskomiteen på Stortinget, samt å påpeke forholdet ovenfor OED og FIN. Konkret må det være legitimt å henstille til at Staten avstår fra den foreslåtte økningen av grunnrentesatsen i sluttbehandlingen av Statsbudsjettet for 2017.

3. Mange av landets vannkraftanlegg har for lengst nådd «sjels år og alder» og har gjennomgått større revisjoner og oppgraderinger, eksempelvis damrehabiliteringer. Slike utgifter skal normalt aktiveres i selskapets regnskaper. Ikke utgiftsføres direkte. Dersom kraftselskapene utgiftsfører slike kostnader direkte, går eiendomsskattegrunnlaget til kommunene ned.

Rådmannen mener kommunene må få direkte innsyn i opplysningene som gis til skattemyndighetene. Bedre og lettere innsyn i RF-skjemaene som oversendes SFS, kan gi raskere avklaring av tvilstilfeller og skape et bedre klima mellom vertskommunene som avstår naturverdier og kraftselskapene som har varig verdiskaping og sikre inntekter av sin kraftproduksjon.

For Beiarn innebærer summen av endringene at eiendomsskattegrunnlaget går ned fra 1,820104 MRD til 1,615 MRD fra i år til neste år. Tre forhold kommenteres som spesielle for vår del:

- a) Gouvddesåga er ennå ikke åpnet, men verdiene øker i takt med byggingen og har steget med 94,2 MNOK. Hadde det ikke vært for Gouvddesåga hadde altså nedgangen vært tilsvarende større.
- b) Vår andel av Sundsfordanleggene har økt, på bekostning av Gildeskål mens vår andel av Svartisenanleggene er redusert, til fordel for Meløy. Hvorfor er ikke helt klart ennå.
- c) En skattyter har fått aksept fra SFS, på sin klage og har fått redusert sitt skattegrunnlag med vel 14,364 MNOK (Muoidejohka – Småkraft). Dette kommer i tillegg til opplysningene i vedlagte skattelister for årene 2015, 2016 og 2017. Pt. ser altså skattegrunnlaget ut til å bli nokså nøyaktig 1,6 MRD.

Med en skattesats på 7 promille vil altså Beiarn kommunes eiendomsskatt gå ned med ca 1,5 MNOK fra 2016 til 2017.

LVK sin anbefaling på kort sikt:

LVK har prioritert ett konkret tiltak for å motvirke det store inntektsfallet kommunene ellers står ovenfor. Dette dreier seg om å nedjustere kapitaliseringsrenten som benyttes i modellen

som gir skattemessig verdi og dermed eiendomsskattegrunnlaget.

Under budsjettbehandlingen tilbake i 2012 sluttet Stortinget seg til regjeringens forslag om å fastsette kapitaliseringsrenten for eiendomsskatteformål som ledd i den årlige budsjettbehandlingen. Slik sett ligger det godt til rette for dette om kommunene kan øve et raskt og godt politisk påtrykk. Konkret fra budsjettbehandlingen for 2013 siteres:

«Regjeringen vil ta stilling til spørsmålet om justering av maksimums- og minimumsreglene og fastsettelse av kapitaliseringsrenten for årene etter 2013 i forbindelse med de ordinære budsjettprosessene», kfr. Prop 1 LS (2011-2012), kap 19.5.

I de senere år er kapitaliseringsrenten fastsatt administrativt av Finansdepartementet (FIN) til 4,5 prosent. Med dagens lave rentenivå, som ventes å vedvare, er det LVK sitt syn at kapitaliseringsrenten bør fastsettes i tråd med tidligere beregningsmetode, med utgangspunkt i renten for 12 mnd statskasseveksler, og med et risikopåslag på 2 prosent. En slik justering av kapitaliseringsrenten vil redusere inntektsbortfallet kommunene står ovenfor.

I tillegg minner LVK om at tallene fra Sentralskattekontoret viser at dagens makstak på kr 2,35/kWh bør oppheves.

Rådmannens oppsummering og anbefaling:

Rådmannen tilrår å tilskrive Stortingets finanskomite slik det fremgår av vedlegg og følge opp saken med direkte partimessig og koordinert kontakt slik LVK-medlemmene har gode erfaringer med.

Henvendelsene til FIN og til Finanskomiteen er mange i tiden frem mot endelig behandling av Statsbudsjettet. Av den grunn anbefales å ikke komplisere saken med divergerende løsningsforslag fra kraftkommunene. Vi bør spille på det løsningsforslaget som LVK allerede har spilt inn i sitt brev.

Vedlegg:

Eiendomsskattelister for årene 2015, 2016 og 2017
Utkast til brev (gjengis direkte her)

Rådmann

Utkast til brev til Finanskomitèen:

Stortinget
Finanskomiteen

per e-post til det enkelte medlem

STATSBUDSJETTET – REDUSERT EIENDOMSSKATT FOR VERTSKOMMUNENE MÅ KOMPENSERES

Beiarn kommune viser til brev fra LVK til Finanskomiteen av 11. oktober og 25. oktober 2016. Beiarn støtter LVK sitt forslag til løsning i en viktig sak for 173 kommuner i landet. *Kapitaliseringsrenten må settes ned og den foreslåtte økningen til 34,3 som ny sats for grunnrentebeskatning må avvises.*

For vår kommune synker den skattemessige verdien av kraftanleggene for året 2017 med 300 millioner, med påfølgende tap i eiendomsskatteinntekter. Tapet begrenses til en viss grad ved at det stadig bygges ut ny miljøvennlig kraft hos oss til glede for storsamfunnet. Netto verditap er derfor denne gang ca 200 millioner, men vi vet at eiendomsskatten kommer til å gå ytterligere ned dersom det ikke gjøres noe med elementene som inngår i beregningen av eiendomsskattegrunlaget.

NVE har akkurat nå sju nye småkraftverk i Beiarn til vurdering. Vår kommune har allerede ofret store naturverdier ved blant annet og ha en andel av Svartisanlegget, som Statkraft selv betegner som Norges råeste kraftanlegg. Det kan altså bli mer.

Mindre kraftverk gir ikke inntekter til samfunnet i form av naturressursskatt, konsesjonskraft eller andre inntekter. Eiendomsskatten og bare den har hittil vært en sikker og viktig inntekt. Nå lurere vi virkelig på om kommunen fortsatt skal legge til rette for irreversible utbygginger. Eiendomsskattereglene må endres for at den lokale forståelsen og aksepten for kraftutbygging skal opprettholdes.

KAPITALISERINGSRENTEN BØR FASTSETTES MED UTGANGSPUNKT I RENTEN FOR STATKASSEVEKSLER, MED TILLEGG AV 2 PROSENT RISIKOTILLEGG – MAKSIMUMSVERDIEN BØR FJERNES

Beiarn kommune anmoder komiteen om å be departementet iverksette to tiltak som i noen grad kan redusere inntektsbortfallet med virkning for 2017:

1. Under budsjettbehandlingen for 2012 sluttet Stortinget seg til regjeringens forslag om å fastsette kapitaliseringsrenten for eiendomsskatteformål som ledd i den årlige budsjettbehandlingen:

”Regjeringen vil ta stilling til spørsmålet om justering av maksimums- og minimumsreglene og fastsettelse av kapitaliseringsrenten for årene etter 2013 i forbindelse med de ordinære budsjettprosessene.”

Tidligere ble kapitaliseringsrenten for eiendomsskatteformål fastsatt med utgangspunkt i renten for statskasseveksler, med tillegg av et risikopåslag. Ved en gjeninnføring av dette beregningsgrunnlaget med renten på tolv måneders statskasseveksler og et risikotillegg på 2%, vil det i noen grad utligne det varslede skattebortfallet.

2. Tilsvarende vil en opphevelse av den foreldede ordningen med maksimumsverdi og minimumsverdi ved eiendomsskattetakseringen redusere det samlede inntektsbortfallet.

Til slutt vil Beiarn kommune også be komiteèn vurdere om fradragmuligheten for grunnrenteskatt i eiendomsskatt bør fjernes eller begrenses. Vi innser at dette i realiteten vil bety en skatteskjerpelse for kraftselskapene, slik at dette bør underkastes nærmere vurderinger før det settes i verk. Men det er ikke rimelig at staten kan øke sine inntekter på bekostning av kommunene, slik vi opplever at det nå legges opp til.

Vannkraftens fortrinn som energikilde er av global karakter. Den er forurensningsfri og den er uten utslipp. Ulempene er av lokal karakter, som følge av naturinngrepene vannkraftutbygging fører med seg. En omlegging til en grønnere energiforsyning forutsetter lokal aksept av de naturinngrep vannkraftanlegg fører med seg. En varig verdiandel av vannkraftformuen er da avgjørende. Beiarn kommune blir gjerne med videre, men da må i første omgang kapitaliseringsrenten settes ned slik beskrevet over.

Med vennlig hilsen

DET KONGELIGE
FINANSDEPARTEMENT

Finansministeren

Beiarn Kommune		
Ar/Saksnr.	Ock.nr	Reg.nr År
16/1070	8	473/17
31 JAN 2017		
Ark.kode P	232	
Ark.kode S		
Avdeling	Saksbeh.	OPN
Kassasjon	Gradering	

Stortinget
Ekspedisjonskontoret
0026 OSLO

Deres ref

Vår ref
17/291 -

Dato
27.01.2017

Spørsmål nr. 533 til skriftlig besvarelse fra stortingsrepresentant Kjell-Idar Juvik om vurdering av kapitaliseringsrenten for budsjettåret 2017

Jeg viser til brev datert 20. januar 2017 fra Stortingets president vedlagt spørsmål til skriftlig besvarelse fra stortingsrepresentant Kjell-Idar Juvik.

Spørsmål:

«Vil statsråden sørge for at vurderingen av kapitaliseringsrenten blir foretatt snarest, slik at vurderingen blir foretatt for budsjettåret 2017 i tråd med Stortingets vedtak, og sørge for at en forventet reduksjon blir gitt virkning for kommunenes eiendomsskatteinntekter i 2017?»

Begrunnelse:

Statsråden er kjent med at et flertall på Stortinget 5. desember 2016 vedtok statsbudsjettet for 2017 med følgende i punkt 36 under næringsliv:

«Stortinget ber regjeringen vurdere kapitaliseringsrenten i eiendomsskatten på kraftanlegg.»

Under finansdebatten ble dette støttet av opposisjonspartiene. Bakgrunnen for vedtaket var at en videreføring av kapitaliseringsrenten på 4,5 %, som har stått fast siden 2010, kombinert med gjennomsnittet av de siste fem års rullerende spotmarkedspriser vil gi en reduksjon i eiendomsskatten på vannkraftanlegg i 2017 med nesten 400 millioner kroner, ifølge Sentralskattekontoret.

Stortingsrepresentant Odd Omland stilte deretter spørsmål om statsråden ville sørge for at

vurderingen ble foretatt for budsjettåret 2017 og med virkning for kommunenes eiendomsskatteinntekter i 2017. Det fremgår av ditt svar 13. desember 2016 at:

«Jeg vil komme tilbake til Stortinget med en slik vurdering. Det kan ikke forventes at vurderingen vil kunne presenteres for Stortinget allerede i denne høstsesjonen.»

Det er beklagelig at dette ikke kunne avklares i høstsesjonen slik at kommunen kunne ha dette avklart før man startet på 2017 for å unngå unødige kutt av sine tjenester til innbyggerne.

Det er av stor betydning at endringen av kapitaliseringsrenten blir gjort snarest og med virkning for eiendomsskattedret 2017, dette for å unngå store kutt for mange av kommunene.

Utskrivningstidspunktet er som kjent 1. mars 2017.

Som følge av at en uriktig kapitaliseringsrente på 4,5 % blir stående, er formuesverdien av norsk vannkraft redusert med 54 milliarder kroner på ett år som utgjør et inntektstap på om lag 380 millioner kroner i 2017 for de berørte vannkraftkommuner.

For disse kommunene vil det også være uholdbart med et tilsvarende inntektstap for 2018. For å unngå en tilsvarende usikkerhet for 2018 haster det med å vurdere kapitaliseringsrenten for kraftanlegg også for eiendomsskattedret 2018.»

Svar:

Gode skatteregler for vannkraften spiller en viktig rolle, både for et vekstvennlig skattesystem og for å legge til rette for utbygging av lønnsom miljøvennlig vannkraft. Økt eiendomsskatt på vannkraftanlegg vil hemme investeringer i grønn kraft og nødvendig oppgradering.

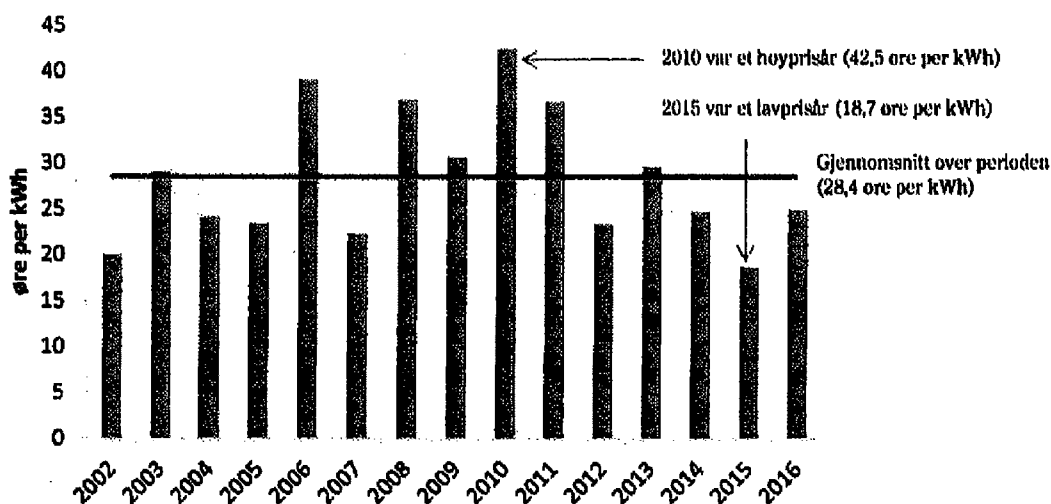
Innledningsvis vil jeg nevne at i de to siste årene der kraftkommunens eiendomsskatteinntekter har gått ned, kan det anslås at verdien av konsesjonskraften kraftkommunene mottar, har steget med om lag 370 mill. kroner.¹ Nedgangen i kraftkommunenes inntekter er derfor langt lavere enn det gis inntrykk av.

Fastsettelsen av eiendomsskattegrunnlaget skal bygge på markedsværdien av skatteobjektene. Kommunene kan skrive ut eiendomsskatt på verk og bruk, herunder vannkraftanlegg. I svar på ditt spørsmål nr. 133 til skriftlig besvarelse beskrev jeg hvordan eiendomsskattegrunnlaget for vannkraftanlegg fastsettes. I eiendomsskattegrunnlaget for 2017 inngår kraftprisene for perioden 2011 til 2015, mens i grunnlaget for 2016 inngår prisene fra 2010 til 2014. Reduksjonen i eiendomsskatteinntektene fra

¹ Verdien av konsesjonskraften er anslått ved å multiplisere årlig konsesjonskraftvolum med differansen mellom spotmarkedsprisen og konsesjonskraftprisen fastsatt av Olje- og energidepartementet. Det er lagt til grunn at kommunene og fylkeskommunene årlig mottar 8,5 TWh i konsesjonskraft, og at fylkeskommunenes andel er 2,9 TWh.

2016 til 2017 skyldes i all hovedsak at kraftprisene var lavere i 2015 enn i 2010, se figur 1. Figuren illustrerer at i perioden 2002 til 2016 skiller 2010 seg ut med høyest gjennomsnittlig kraftpris, mens 2015 var året med lavest pris.

Figur 1. Årlig kraftpris (systempris på Nord Pool), 2002-2016

Kilde: Nord Pool.

Du skriver at det er «av stor betydning at endringen i kapitaliseringsrenten blir gjort snarest og med virkning for eiendomsskattegrunnlaget 2017, dette for å unngå store kutt for mange av kommunene.» Eiendomsskatten for 2017 er beregnet på grunnlag av formuesskattefastsettelsen for 2015. Ettersom eiendomsskatten beregnes på grunnlag av formuesskattefastsettelsen to år tidligere, har kraftkommunene hatt mulighet til å ta hensyn til endringen i kraftprisene. I tillegg til inntekter fra eiendomsskatten på vannkraftanlegg, mottar kraftkommunene inntekter fra naturressursskatten, konsesjonsavgifter og konsesjonskraft. Også staten og fylkeskommunene mottar inntekter fra kraftvirksomhet.²

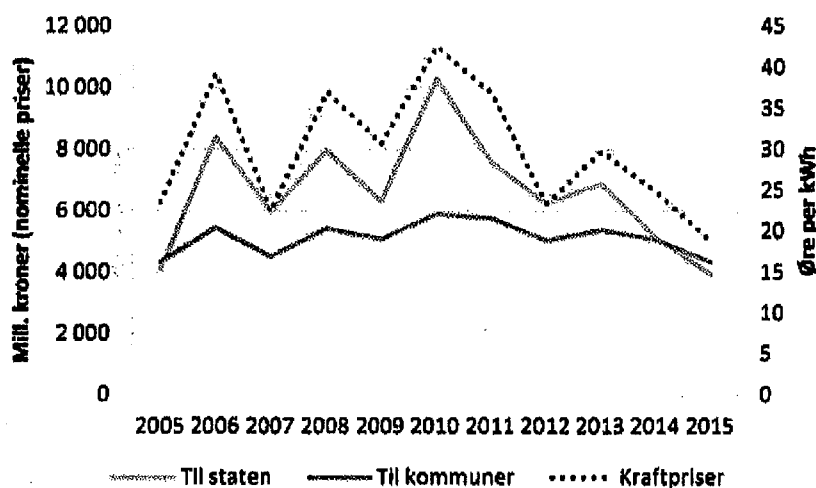
Lavere kraftpriser gir lavere inntekter til energiselskapene og dermed mindre å fordele mellom kraftverkseierne, kommunene, staten og fylkeskommunene. Figur 2 viser at kommunenes samlede inntekter fra kraftforetak er *mindre* påvirket av endrede kraftpriser enn det statens inntekter er. En viktig årsak til at kommunenes inntekter fra kraftvirksomhet er mer stabile enn statens kraftinntekter er blant annet naturressursskatten. Naturressursskatten baseres på gjennomsnittlig kraftproduksjon over en periode på syv år, og er dermed uavhengig av kraftprisene og stabil over tid. Naturressursskatten tilfaller kommunen og fylkeskommunen kraftverket ligger i. Ettersom naturressursskatten er fradragsberettiget mot utlignet fellesskatt til staten og ev. ubenyttet fradrag kan framføres med rente, er ikke naturressursskatten en effektiv

² Staten mottar inntekter fra grunnrenteskatten, skatt på alminnelig inntekt samt deler av konsesjonsavgiftene. Fylkeskommunene mottar 1 overkant av 15 pst. av naturressursskatten (kommunene mottar resten) og deler av konsesjonskraften.

skatt for selskapene, men en omfordeling av skatt fra staten til kommuner og fylkeskommuner med kraftverk.

I tillegg er det flere særskilte elementer i eiendomsskatten på kraftanlegg som bidrar til at kommunens inntekter stabiliseres. Metoden med det rullerende gjennomsnittet av nettoinntekten gjør at utslaget av endrede kraftpriser fases gradvis inn i grunnlaget for eiendomsskatten. Minimums- og maksimumsreglene danner i tillegg et særskilt gulv og tak for eiendomsskattegrunnlaget for kraftanlegg.

Figur 2. Anslag på samlede inntekter til staten og kommunen¹ fra kraftforetak og kraftpriser

¹ Figuren er basert på skatteleggingsperioden da skatten beregnes, men skatten betales året etter med unntak av eiendomsskatten som betales to år etter.

Kilder: Statistisk sentralbyrå, Skattestaten, Finansdepartementet, Norges vassdrugs- og energidirektorat, Olje- og energidepartementet.

Figur 2 er basert på skatteleggingsperioden (året skatten beregnes for). Eiendomsskatten betales som nevnt to år etter skatteleggingsperioden, og fallet i kommunenes eiendomsskatteinntekter fra 2016 til 2017 inngår derfor i fallet i kommunenes samlede kraftskatteinntekter fra 2014 til 2015 i figur 2. Selv med et fall i eiendomsskatten fra 2014 til 2015 er kommunenes inntekter fra eiendomsskatten om lag 1,9 mrd. kroner i 2015 (utbetales i 2017). Dette er om lag 900 mill. kroner høyere enn Stortingets anmodning under arbeidet med statsbudsjettet for 2000 om at kraftkommunene skulle få om lag 1 mrd. kroner i eiendomsskatt.³

Verdien av konsesjonskraft svinger med kraftprisene, men har ikke samme etterslep som eiendomsskatten. Kraftkommunens eiendomsskatteinntekter falt med 440 mill. kroner fra 2015 til 2017. I den samme perioden kan det anslås at verdien av

³ 1 mrd. kroner i 2000 tilsvarer om lag 1,3 mrd. 2015-kroner. Også i faste kroner har dermed kommunene høyere eiendomsskatteinntekter i 2015 enn Stortingets forutsetning.

konsesjonskraften kraftkommunene mottar, steg med om lag 370 mill. kroner.⁴ Det betyr at redusert inntekt fra eiendomsskatt i stor grad utlignes.

Kommunenes samlede inntekter fra kraftforetak er anslått til om lag 4,3 mrd. kroner i skattleggingsperioden 2015 (året skatten beregnes for). Tilsvarende tall for fylkeskommunene er om lag 480 mill. kroner, mens statens inntekter anslås til 3,9 mrd. kroner.

Inntektene fra kraftforetak er svært skjevt fordelt mellom kommunene. Mange av kraftkommunene har få innbyggere. Kraftinntektene bidrar derfor til at mange kraftkommuner har særlig høye inntekter per innbygger. Tabell 1 viser at 33 pst. av de samlede inntektene fra kraftforetak går til kommuner med frie inntekter (inkl. eiendomsskatt og konsesjonskraft) på over 140 pst. av landsgjennomsnittet. Hele 90 pst. av de samlede inntektene går til kommuner med frie inntekter (inkl. eiendomsskatt og konsesjonskraft) over landsgjennomsnittet.

Tabell 1. Anslåtte kraftskatteinntekter mv. til kommunene.¹ Fordelt på kommuner etter korrigerede, frie inntekter inkludert, eiendomsskatt og konsesjonskraft, som andel av landsgjennomsnittet. Prosent

Frie inntekter 2015	Eiendoms-skatt	Konsesjons-avgift	Konsesjons-kraft ²	Naturressurs-skatt ³	Sum
Over 140 pst.	37	38	17	33	33
111-140 pst.	32	37	37	35	34
101-110 pst.	21	20	34	20	23
91-100 pst.	10	5	12	12	10
90 pst. og under	0	0	0	0	0
Sum	100	100	100	100	100

1. Eiendomsskattetalene viser utbetaling til kommunene i 2016. Tall for 2017 blir offentliggjort når kommunene legger ut eiendomsskattelistene. Konsesjonsavgift og konsesjonskraft er anslag for utbetaling i 2017. Inntektene fra naturressursskatten er basert på tall fra skattleggingsperioden for 2014 som utbetales i 2016.

2. Konsesjonskraften fordeles mellom kommuner og fylkeskommuner. I tillegg skal kommunene uavtå deler av sin andel til fylkeskommunene dersom alminnelig forsyning er lavere enn beregnet konsesjonskraft. Departementets anslag for sistnevnte er foreløpige og under vurderer volumet konsesjonskraft som tilfaller kommunene.

3. Det er ikke tatt hensyn til at naturressursskatten inngår i skatteutjevningen i kommunenes inntektssystem. Dette bidrar til å overvurdere inntektene fra naturressursskatten for kommuner med høye skatteinntekter.

Kilder: Statistisk sentralbyrå, Skatteetaten, Finansdepartementet, Norges vassdrags- og energidirektorat, Olje- og energidepartementet og Kommuneproposisjonen 2017.

Tabell 2 viser de ti kommunene som anslås å få høyest skatteinntekter mv. fra kraftforetak samt disse kommunenes anslåtte frie inntekter inkl. eiendomsskatt og konsesjonskraft. Tabellen illustrerer at disse kommunene har frie inntekter inkl. eiendomsskatt og konsesjonskraft godt over landsgjennomsnittet. Til sammen mottar

⁴ Verdien av konsesjonskraften er anslått ved å multiplisere årlig konsesjonskraftvolum med differansen mellom spotmarkedsprisen og konsesjonskraftprisen fastsatt av Olje- og energidepartementet. Det er lagt til grunn at kommunene og fylkeskommunene årlig mottar 8,5 TWh i konsesjonskraft, og at fylkeskommunenes andel er 2,9 TWh.

disse ti kommunene i overkant av 1,3 mrd. kroner i skatteinntekter mv. fra kraftforetak, dvs. i underkant av 30 pst. av slike inntekter på landsbasis. Herunder mottar denne gruppen i underkant av 30 pst. av eiendomsskatteinntektene fra kraftverk i 2016.

Tabell 2. De ti kommunene med de høyeste inntektene fra vannkraftverk¹ (mill. kroner) med tilhørende frie inntekter inkl. eiendomsskatt mv.

Kommune	Eiendoms- skatt	Konsesjons- avgift	Konsesjons- kraft ²	Naturressurs- skatt ³	Sum	Frie inntekter 2015 inkl. eiendomsskatt og konsesjonskraft (pst. av landsgjennomsnittet)
Suldal	103	24	9	46	183	163
Sirdal	93	18	10	38	159	186
Odda	73	24	16	36	149	147
Tinn	78	7	19	44	148	141
Vinje	57	26	16	36	135	146
Bykle	44	34	8	35	120	272
Rana	50	12	27	28	117	103
Luster	55	15	10	33	113	122
Kvinnherad	52	9	24	26	111	107
Aurland	52	15	6	31	104	199
Sum	657	184	145	353	1 339	
Landet	2 290	631	820	1 360	5 101	100

1. Eiendomsskattetalene viser utbetaling til kommunene i 2016. Tall for 2017 blir offentliggjort når kommunene legger ut eiendomsskatteliste. Konsesjonsavgift og konsesjonskraft er anslag for utbetaling i 2017. Inntektene fra naturressurskatten er basert på tall fra skatleggingsperioden for 2014 som utbetales i 2015.

2. Konsesjonskraften fordeles mellom kommuner og fylkeskommuner. I tillegg skal kommunene avstå deler av sin andel til fylkeskommunene dersom alminnelig forsyning er lavere enn beregnet konsesjonskraft. Departementets anslag for sistnevnte er foreløpige og undervurderer volumet konsesjonskraft som tilfaller kommunene.

3. Det er ikke tatt hensyn til at naturressurskatten inngår i skatteutjevningen i kommunenes inntektssystem. Dette bidrar til å overvurdere inntektene fra naturressurskatten for kommuner med høye skattinntekter.

Kilder: Statistisk sentralbyrå, Skatteetaten, Finansdepartementet, Norges vassdrags- og energidirektorat, Olje- og energidepartementet og Kommuneproposisjonen 2017.

Eiendomsskatten for vannkraftanlegg virker negativt på insentivene til å investere i samfunnsøkonomisk lønnsomme kraftprosjekter. I lønnsomhetsvurderingen vil kraftselskapene ta hensyn til alle relevante kostnader, herunder skatt. Ikke bare eiendomsskatten, men også blant annet ordningene med konsesjonskraft og konsesjonsavgift, kan føre til at prosjekter som var lønnsomme før skatt blir ulønnsomme etter skatt. Også skatt på alminnelig inntekt virker negativt på investeringsinsentivene, mens grunnrenteskatten er nøytral, med unntak av nedre grense. Grunnrenteskatten hindrer dermed ikke lønnsomme investeringer. Økt grunnrenteskattesats når satsen på alminnelig inntekt settes ned, slik vi har fått gjennomført i denne regjeringsperioden, har derfor isolert sett styrket investeringsinsentivene.

Kapitaliseringsrenten har stor betydning for eiendomsskattegrunnlaget for kraftanlegg som skattlegges etter ordinære regler (dvs. ikke er småkraftverk eller kraftverk som er begrenset av minimums- eller maksimumsreglene). I eiendomsskatteåret 2016 var det i underkant av 40 pst. av kraftanleggene som ble skattlagt etter ordinære regler. En lavere kapitaliseringsrente gir isolert sett høyere skattegrunnlag for disse anleggene.

Gitt dagens metode, der eiendomsskattegrunnlaget skal tilsvare markedsverdi, bør kapitaliseringsrenten reflektere et tilnærmet markedsbasert avkastningskrav. Avkastningskravet bør fastsettes som en risikofri realrente tillagt en risikopremie som reflekterer risikoen ved investeringer i vannkraftanlegg. Den risikofrie realrenten skal reflektere hva det koster å binde kapital risikofritt på lang sikt. Risikotillegget i kapitaliseringsrenten har tidligere vært fastsatt til 4 pst. på grunnlag av gjennomsnittlig avkastning på aksjemarkedet fra Oslo Børs. I 2000 ble risikotillegget imidlertid redusert til 3 pst. for å øke eiendomsskatteinntektene til kommunene.⁵ I en rapport utarbeidet av konsultentselskapet Thema på oppdrag fra Energi Norge, argumenteres det for at risikotillegget bør ligge i intervallet 5-5,5 prosent.⁶ Professor Ole Gjørberg ved Norges miljø- og biovitenskapelige universitet og professor Tore Johnsen ved Norges Handelshøyskole legger i en rapport fra 2007 til grunn et risikotillegg på 5,7 prosent for vannkraft.⁷

Basert på tilgjengelig informasjon er det ikke urimelig å legge til grunn et risikotillegg i størrelsesorden 4-5 pst. Videre er det på lang sikt rimelig å legge en positiv realrente til grunn. Med et risikotillegg på 4-5 pst. og en positiv realrente vil en faglig, riktig fastsatt kapitaliseringsrente snarere ligge *over* 4,5 pst. enn under. Basert på denne foreløpige vurderingen er det derfor ikke grunnlag for at kapitaliseringsrenten skal reduseres. Nivået på kapitaliseringsrenten vil bli vurdert nærmere, og jeg vil komme tilbake til Stortinget med en vurdering i tråd med anmodningsvedtaket.

Grunnlaget som benyttes ved utskrivningen av eiendomsskatt i 2017, er basert på formuesskattefastsettingen for 2015. Dersom denne skattefastsettingen skal endres, kan det reises spørsmål ved om endringen har tilbakevirkende kraft og er ulovlig. Kommunene mottok formuesskattegrunnlagene høsten 2016, og skal skrive ut eiendomsskatt innen fristen (1. mars 2017). Sammenhengen med formuesskatten og fristen for utskrivelse av eiendomsskatten innebærer at det ikke er mulig å endre grunnlagene for eiendomsskatten med virkning for 2017 innenfor dagens lovgivning.

En lovendring slik at eiendomsskatten kan skrives ut senere i 2017 basert på nye grunnlag ville innebære tekniske og ressursmessige utfordringer for Skatteetaten. Enkelte kraftanlegg kan ha opp til 400 driftsmidler som krever en ny, individuell

⁵ Dette er risikotillegg tillagt nominelle risikofrie renter, jf. fastsettelse av kapitaliseringsrenten før 2011. Ved omregning til reelle størrelser, blir risikotillegget kun marginalt lavere.

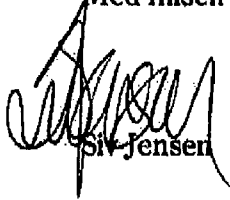
⁶ Thema (2011): «Kapitaliseringsrenten i formuesverdberegningen.»

⁷ Gjørberg og Johnsen (2007): «Investeringer i produksjon av fornybar energi: Hvilket avkastningskrav bør Enova SF legge til grunn?»

utregning dersom kapitaliseringsrenten blir endret. I alle tilfelle ville det tatt lang tid før en ny beregning av eiendomsskattegrunnlagene kunne foreligge.

I tillegg til anmodningsvedtaket om å vurdere kapitaliseringsrenten har Stortinget bedt regjeringen «(...) foreta en vurdering av å utvide antall år som danner grunnlag for beregning av vannkraftverkernes verdi for å redusere risikoen for store svingninger i eiendomsskattegrunnlaget». Jeg mener det er hensiktsmessig å vurdere begge anmodningsvedtakene samlet, og vil komme tilbake til Stortinget med en slik samlet vurdering.

Med hilsen

Siv Jensen

Beiarn kommune
Moldjord
8110 Moldjord

Saksnr.: 16/1070 .
L.nr.: 16/7180
Vår dato: 20.12.2016

Deres dato:
Deres ref.:

Objektkode: /
Emnekode: P 232

Finansdepartementet
Statsråd Siv Jensen
siv.jensen@fin.dep.no

Olje- og energidepartementet
Statsråden
postmottak@oed.dep.no

NVE, konsesjonsavdelingen
nve@nve.no

GRUNNLAGET FOR KOMMUNENES EIENDOMSSKATT PÅ KRAFTANLEGG

Oppsummering:

Beiarn kommune ber OED og NVE stoppe all videre behandling av konsesjonssaker hjemmehørende i Beiarn kommune til departementet har vurdert og avklart kapitaliseringsrenten.

Bakgrunn og begrunnelse:

Det vises til finansministerens brev til Stortingets presidentskap av 13. desember då. Her avviser ministeren å endre kapitaliseringsrenten for kraftanlegg før årsskiftet.

Beiarn kommunestyre har i møte 14. desember drøftet status for regjeringens oppfølging av Stortingets flerårige, og i år presiserte budsjettmerknad. Kommunestyret har registrert statsrådets svar. Vi forstår det slik at det ikke vil bli noen avklaring som får virkning for kommunenes budsjetter i 2017.

Beiarn kommune har fulgt saken tett og viser til vårt innspill til medlemmene i energi- og miljøkomiteen av 9. november då, som statsråden sikkert er kjent med. Som nevnt er Beiarn en av kommunene som har avgitt viktige naturverdier til storsamfunnet. Blant annet ved en betydelig del av det Statkraft selv beskriver som landets råeste kraftanlegg, Saltfjellet-Svartisen. Beiarn har i tillegg tatt i bruk vannkraftressursene i seks andre anlegg. Det foreligger ytterligere potensiale for mer grønn kraftproduksjon ved en utbygging med årsproduksjon på 60 GWh som straks settes i drift, det er gitt konsesjon på en utbygging som ikke er påbegynt, en sak ligger til klagebehandling og avklaring hos OED, og NVE har ytterligere sju søknader (!) inne til vurdering. De sju sakene ventes avklart i løpet av 2017.

Postadresse:
8110 MOLDJORD

Besøksadresse:
Moldjord
MOLDJORD

Telefon: 75569000
Telefaks: 75569001

Felles for alle sakene er at Beiarn kommune gjennomgående har vært positive til kraftutbygginger. Våre vurderinger og behandlinger har i alle sakene vært grundige. Samfunnsøkonomiske virkninger er i hovedsak blitt vurdert som viktigere enn irreversible naturinngrep. Regjeringens håndtering av saken om endret kapitaliseringsrente gjør at vi nå må være svært tydelige. Beiarn kommune sender derfor dette brevet til både finansminister og olje- og energiministeren, samt til NVE.

Sentrale myndigheter har til nå lyttet til lokalsamfunn og kommunene i forbindelse med nye kraftutbygginger. Det er etablert samfunnskontrakter som sikrer kommuner som avgir ressurser, en påregnelig andel av den varige verdiskapingen. Slik opplever ikke Beiarn kommune at det er nå.

De sentralpolitiske endringene og forslagene som er kommet den siste tiden må vurderes i en bredere sammenheng. Vannkraftsektorens skattetrykk er etter Beiarn kommunes vurdering for høyt samlet sett og kommunenes andel av verdiskapingen er i ferd med å bli for lav og uforutsigbar, mens staten selv i stor grad opprettholder egne inntekter gjennom regler de selv setter og justerer på.

Vi gjentar at vannkraftens fortrinn som utslippsfri energikilde er av global karakter, mens ulempene er av lokal karakter. Omlegging til mer grønn energiforsyning forutsetter lokal og regional aksept for de varige naturinngrep vannkraftanlegg fører med seg. Balansen i samspillet mellom vannkraftbransjen, lokalsammfunnene representert ved kommunene og staten er i ferd med å forrykkes til uakseptable nivåer. Slik kan det ikke fortsette.

Monika Sande
Ordfører Beiarn
(sign.)

Kopi til:
LVK-ordførere
LVK-rådmenn
Saltenposten
NRK Nordland
Avisa Nordland
Nationen

**DET KONGELIGE
OLJE- OG ENERGIDEPARTEMENT**

Statsråden

Ordfører Monika Sande
Beiarn kommune
Kommunehuset
8110 MOLDJORD

Deres ref
16/1070

Vår ref
16/3901-

Dato
1/2-17

Grunnlaget for kommunenes eiendomsskatt på kraftanlegg

Jeg viser til ditt brev av 20. desember 2016 til finansministeren og til olje- og energiministerens hvor du på vegne av Beiarn kommune ber om at OED og NVE stopper all videre behandling av konsesjonssaker hjemmehørende i Beiarn kommune inntil kapitaliseringsrenten som benyttes i verdsettelsen av kraftanlegg til skatteformål er avklart og vurdert. Jeg vil besvare brevet ettersom saken har sin bakgrunn i konsesjonssaker som mitt departement er ansvarlig for.

Et viktig mål for regjeringen er et mer vekstvennlig skattesystem. Regjeringen ønsker også å legge til rette for utbygging av lønnsom vannkraft. Gode skatteregler for vannkraften spiller en viktig rolle for begge disse målene.

Jeg er opptatt av at utbyggingskommunene for vannkraftanlegg skal ha sin andel av verdiskapingen. Samtidig er det ikke til å unngå at eiendomsskatteinntektene fra kraftanlegg faller fra 2016 til 2017 som i all hovedsak skyldes lavere kraftpriser. Lavere kraftpriser betyr lavere inntekter til energiselskapene, og dermed mindre å fordele mellom kraftverkseiere, kommunene og staten. På den annen side er kommunenes samlede inntekter fra vannkraften mindre påvirket av kraftprisene enn det statens inntekter er. Det skyldes blant annet stabiliserende elementer som at eiendomsskattegrunnlaget baseres på kraftpris og kraftproduksjon over fem år, og avgrenses av maksimums- og minimumsreglene. I tillegg beregnes naturressursskatten på grunnlag av produksjonen de siste syv inntektsårene. Kommunenes inntekter fra naturressursskatten er derfor uavhengig av kraftprisene og stabile over tid.

Jeg har forståelse for at spørsmålet om kapitaliseringsrenten er av betydning for kommunen. Det blir likevel ikke riktig å bruke kapitaliseringsrenten i eiendomsskatten på vannkraftanlegg

for å justere kommunenes inntekter fra eiendomsskatten på vannkraftanlegg. Kapitaliseringsrenten har ligget fast på 4,5 prosent de senere årene, og kraftkommunene har tidligere gitt uttrykk for at det er ønskelig med en langsiktig rente. Det gir mer stabile inntekter fra eiendomsskatten. Regjeringen har i tillegg merket seg to anmodningsvedtak der Stortinget ber regjeringen vurdere kapitaliseringsrenten, og å utvide antall år som danner grunnlag for verdivurderingen av vannkraftverkene i forbindelse med eiendomsskatten. Finansministeren vil gi Stortinget en vurdering av begge disse sakene.

I henhold til Sundvollen-erklæringen ønsker regjeringen å øke fornybar kraftproduksjon i Norge. Departementet og NVE vil derfor fortsatt prioritere konsesjonsbehandling av nye kraftproduksjonsanlegg.

Uansett er konsesjonsmyndigheten til enhver tid forpliktet til å fortsette å behandle søknader om vannkraftutbygginger innenfor de rammer for saksbehandling som følger av lovverket. I tråd med energimeldingen skal energiprojekter være samfunnsøkonomisk lønnsomme for å kunne få konsesjon. Ved konsesjonsbehandlingen avveies fordeler opp mot ulemper for ulike interesser. I denne vurderingen er kommunens synspunkter viktige.

Med hilsen

Terje Søviknes

Kopi:
Finansdepartementet
Norges vassdrags- og energidirektorat

BRUK AV DISPOSISJONSFOND TIL INVESTERING I FLYKTNINGEBOLIGER

Saksbehandler: Ågot Eide
Arkivsaksnr.: 17/146

Arkiv: 044

Saksnr.: Utvalg
7/17 Formannskapet

Møtedato
08.03.2017

Rådmannens innstilling:

Rådmannen gis myndighet til:

1. Å omdisponere inntil kr. 1.000.000 av opparbeidet disposisjonsfond innen flyktingetjenesten til delfinansiering av mer eller utbedring av boligmassen.
2. Å vurdere og om nødvendig avhende kommunal bolig for å få til rullering innen den kommunale boligmassen og å benytte salgsgevinst til delfinansiering av ny boligmasse.
3. Dersom nødvendig omrokking og omdisponering av kommunale boliger ikke lar seg finansiere fullt ut iht pkt 1 og pkt 2, fullføres løsningen ved regulering av investeringsbudsjettet.

Bakgrunn og saksutredning:

Beiarn kommune har hatt en aktiv flyktingetjeneste siden 2013. Tilgang til nok og riktig type boliger har vært og er en viktig forutsetning for tjenesten og for våre nye innbyggere.

For å kunne opprettholde tidligere vedtak om å ta imot 5 nye flyktninger årlig, er det akutt behov for å skaffe til veie flere og riktig type bolig(er). Behovet har endret seg, blant annet som følge av familiegjennforening, slik at kommunen ikke bare har behov for små boenheter, men også boligtyper tilpasset større familier.

Pr dato finnes det ikke boliger av rett type tilgjengelig. Kommunen kan dermed ikke melde inntak av nye flyktninger til IMDI. Kommunens budsjetterte driftsnivå og inntekter bygger på en fortsatt aktiv flyktingepolitikk. Uteblir mottaket av nye flyktninger vil det påvirke store deler av vår egen virksomhet.

Flyktingetjenesten har gjennom de siste årene opparbeidet seg et disposisjonsfond som buffer for de årene som måtte komme med større behov for driftsmidler. Etter 2015 var fondet på ca. 2,7 millioner kroner. Det ble også overskudd for 2016 på ca 1,3 millioner, slik at driftsfondet etter dette ble ca. 4 millioner.

I budsjettbehandlingen for 2017 ble 2 millioner av dette fondet tatt i bruk til opprettelse av BOKS; dvs drifting av Moldjord skole i 2017.

Det står dermed 2 millioner kroner igjen på fondet. I denne saken ønsker flyktingetjenesten først å disponere 1 million av opptjente midler for å skaffe til veie nødvendig bolig, enten ved kjøp, ved oppgradering/oppussing av kommunal boligmasse eller ved bygging av mindre

enheter. Rådmannen ser at beløpet på 1 million kr. kan bli lite i forhold til den aktuelle situasjonen og nødvendige omrokninger og omdisponeringer. For å kunne være aktive i markedet bes det derfor om mandat til også å selge kommunal boligmasse og bruke midler til delfinansiering, samt myndighet til å gjøre mindre reguleringer innen investeringsbudsjettet om nødvendig. I følge gjeldende delegasjonsreglement er kjøp og salg av eiendom kommunestyrets anliggende. Bare gjennom utvidet myndighet, slik denne saken legger opp til, kan kommunen drive en mer aktiv boligpolitikk, som viktig del av flyktningetjenesten.

Vurdering:

Det er et ønske at administrasjonen gis myndighet til slik håndtering av disposisjonsfond som bedt om. Dersom den nedsatte boliggruppa i kommunen ser mulighet til omrokninger og enkle grep vil det bli prioritert. Boliggruppa bør videre kunne vurdere om en av de eldste/dårligste boligene kan avhendes for å kunne skaffe tilveie nødvendig kapital/fullfinansiering til oppgradering eller investering i nyere bolig. Oppgraderinger eller kjøp av boliger på det åpne markedet og sågar bygging er det også ønskelig å kunne forberede. Dersom nødvendig omrokning og omdisponering av kommunale boliger ikke lar seg finansiere i hht pkt 1 og punkt 2 fullføres løsningen ved regulering av investeringsbudsjettet.

Behovet for mer og tilpassede boliger er prekært og derfor bes det om utvidet fullmakt til administrasjonen. Det er naturlig at en eventuell utvidet fullmakt må avstedkomme tettere rapportering til driftsutvalget og formannskapet.